

Kariūnas

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos leidinys

2008 m. Nr. 2 (97)

Poškos baubliai

REDAKcinė KOLEGIJA

Atsakingasis redaktorius
kpt. dr. JONAS ŠVILPA
tel. 2103651, viet. tel. 24651

Atsakingasis sekretorius
dr. VYTAUTAS TININIS
tel. 2103680, viet. tel. 24680

Redakcinės kolegijos nariai:

EGLĖ TRATAITĖ
(Akademijos bendruomenės klausimai)
tel. 2103506, viet. tel. 24506

mjr. REMIGIJUS BUTKEVIČIUS
(sielovada)
tel. 2103511, viet. 24511

plk. ltn. PETRAS MILAŠIUS
(karinis rengimas)
tel. 2103532, viet. tel. 24532

kpt. ALVYDAS ŽILINSKAS
(universitetinės studijos)
tel. 2103595, viet. tel. 24595

kpt. RONALDAS ENDRIJAITIS
(sportas)
tel. 2103549, viet. tel. 24549

kar. LINA KIEVIŠAITĖ
(Kariūnų tarybos pirmininkė)

Kalbos redaktorė NIJOLĖ ANDRIUŠIENĖ
Dizainerė LAIMA ADLYTĖ
Fotografas KĘSTUTIS DIJOKAS

Spausdino Lietuvos kariuomenės
karo kartografijos centras
Muitinės g., Domeikava, LT-54359 Kauno r.
Tiražas 500 egz. Užsakymas GL-334.
Leidinyi platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

**GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA**
Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius
El. p. jonas.svilpa@lka.lt,
vytautas.tininis@lka.lt,
www.lka.lt

- 2 Išleista XV absolventų laida
- 4 Kur vyksta gyvenimo traukinys
- 6 Būrio vado kovos kursas
- 8 Vadai: vadovauja ar lyderiauja?
- 12 Keli daugialypio Vilnijos dvasinio paveldo bruožai
- 14 Piligriminė kelionė į Lurdą
- 18 VI tarptautinė krikščioniškoji jaunųjų karininkų ir kariūnų konferencija
- 19 Pirmosios „Neries regatos“ nugalėtojai – kariūnai
- 22 Žemaitijos aukštumose – Medininkų žemėje
- 26 Kariško gyvenimo išbandymai – pusšimčiui Lietuvos studentų
- 27 Kyviškėse
- 28 Kaunas maskvėnų okupacijos metu (1655–1661 m.)
- 33 Sugrįžus iš Gruzijos
- 34 Žemutinių panemunių regiono reikšmė pilietiniam patriotiniam ugdymui
- 36 Atlanto nugalėtojui Feliksui Vaitkui – 100
- 37 Sportas

*Pirmajame viršelyje geriausia Akademijos absolventė
ltn. Lina KIEVIŠAITĖ*

Išleista XV absolventų laida

Eglė TRATAITĖ

2008 m. birželio 30 d. Simono Daukanto aikštėje vyko jubiliejinės – XV – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos absolventų laidos išleistuvių ceremonija. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus pirmąjį karininko – leitenanto – laipsnį šiais metais suteikė 36 mokslus baigusiems kariūnams. „Šiandien Jūs, Lietuvos kariuomenės leitenantai, įsipareigojate ne tik visur ir visuomet saugoti karininko garbę. Nuo šiol Jums tenka ir atsakomybė už kiekvieną Jums patikėtą karį, už tinkamą jaunuolio parengimą ir už jo gyvybę. Tai – sunkus, asmeninės brandos ir tvirto pasiryžimo reikalaujantis darbas. Tai – įsipareigojimas ginti laisvę ir demokratiją. Tai – apsisprendimas net ir aukojant brangiausią turtą – savo gyvastį – ginti kiekvieno kario ir civilio gyvybę!“ – į absolventus

kreipėsi šalies vadovas.

Iškilmėse dalyvavo ir jaunosius karininkus pasveikino krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Lietuvos kariuomenės vadas, užsienio šalių gynybos atašė, krašto apsaugos sistemos pajėgų ir tarnybų vadai, Lietuvos universitetų rektoriai, garbūs atsargos ir dimisijos karininkai, absolventų draugai ir artimieji. Absolventus palaimino Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kape-lionas plk. Juozas Gražulis.

Geriausiam kariūnui krašto apsaugos ministras kaip garbės simbolį tradiciškai įteikė kardą. Šiais metais šis garbingas apdovanojimas buvo įteiktas Linai Kievišaitėi. Pirmą kartą Lietuvos karo akademijos istorijoje mergina buvo pripažinta geriausia. Geriausias kariūnas išrenkamas vadovaujantis Karo akademijos vidaus taisyklėmis, atsižvelgiant

į kariūnų mokslo rezultatus ir laimėjimus.

Į Lietuvos karo akademiją kariūnė L. Kievišaitė įstojo 2004 m. Pagal mainų programą Lina pusę metų studijavo JAV Virdžinijos karo institute, iš kur pirmoji parsivežė padėkos monetą (*Commander's Award for Excellence*), kaip pastangų ir gebėjimų įvertinimą. Lina Kievišaitė taip pat tapo pirmąja kariūne, išrinkta Kariūnų tarybos pirmininke.

Studijų metais Lina aktyviai dalyvavo ir profesionaliajame sporte. 2005 m. tapo orientavimosi sporto kalnų dviračiais Lietuvos rinktinės nare. Ji – daugkartinė Lietuvos čempionė ir įvairių tarptautinių varžybų prizininke, priklausė Karo akademijos slidinėjimo, šachmatų, tinklinio, orientavimosi sporto rinktinėms. Kariuomenės ir studentų šachmatų čempionatuose yra užėmusi prizines vietas, aktyviai dalyvavo didelės ištvermės ir gero fizinio pasirengimo reikalaujančiose ekstremaliojo sporto (multisporto) varžybose. Tokiose pirmą kartą Lietuvos kariuomenės organizuotose varžybose, karinėje mišrių porų įskaitoje, Lina su partneriu iškovojo pirmąją

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus suteikia pirmąjį karininko – leitenanto – laipsnį

vieta. 2005 ir 2007 m. su Lietuvos kariuomenės rinktine ji dalyvavo pasaulio kariškių sporto čempionatuose. Lina taip pat yra dalyvavusi dviejuose žygiuose „Radvilų keliais“ (160 km), įveikusi ekstremaliąją 200 km žygio trasą „Extreme“. Laisvu nuo studijų metu ji kaip vadovė aktyviai dalyvavo vaikų ir jaunimo stovyklose. Šiais metais Lina buvo apdovanota Lietuvos kariuomenės vado padėkos raštu už sąžiningą tarnybą, profesionalumą ir iniciatyvą. Pasak merginos tiesioginių vadų, ji buvo puikus pavyzdys visiems kariūnams. Skirtas užduotis būdama kariūnė stengėsi atlikti nepriekaištingai, visuomet kupina naujų idėjų, ne vieno visuomeninio projekto autorė ir organizatorė, darbšti ir atsakinga. Nuolat siekė visur būti pirmą – lyderė, ir tai jai Akademijoje sekėsi tikrai neblogai.

Po iškilmingos pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremonijos Simono Daukanto aikštėje absolventai ir jų artimieji rinkosi Karo akademijos ramovėje, kur jaunesiems leitenantams krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Jungtinio štabo viršininkas brg. gen. Algis Vaičieliūnas ir Karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas įteikė aukštojo universitetinio mokslo diplomus, motorizuotųjų pėstininkų būrio vado kvalifikacinius pažymėjimus ir Akademijos baigimo ženklus.

Kur vyksta gyvenimo traukinys

Ltn. Linos Kievišaitės kalba

Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, krašto apsaugos ministre, kariuomenės vade, svečiai, absolventų tėveliai ir artimieji!

Studijos Karo akademijoje man panašios į kelionę greituoju traukiniu Klaipėda–Vilnius. Visi į ją sulipa perėję patikrinimą ir būdami tikri, jog šis traukinys yra būtent tas, kuris atitinka jų interesus, viltis, lūkesčius, bei tiki, kad kelionė juo padės pasiekti išsikeltus gyvenimo tikslus. Iš pradžių visiems atrodo keista, nes aplinka ir greitojo traukinio tempas jiems neįprasti, o ir žmonės aplink visi tokie skirtingi. Tačiau greitai pasidaro aišku, kad mus visus, greitojo traukinio keleivius, vienija bendras tikslas – galutinė maršruto stotelė. Deja, šią stotelę pasiekti pavyksta ne visiems. Atsiranda tokių, kurių kelionės maršrutą pakoreguoja tarpinėse stotelėse vis pasirodanti kontrolė. Kai kurie iš greitojo traukinio išlaipinami, kiti pasižada pasitai-

syti ir tęsia kelionę toliau. Atsiranda ir tokių, kurie išlipa patys, supratę, kad vis dėlto įlipo ne į tą traukinį. Taip vienai tarpinei stotelei keičiant kitą net nepastebi, kad atėjo akimirka, kai kardas guls ant peties. Tuomet supranti, jog kelionė šiuo traukiniu jau bai-

gėsi ir teks sėsti į kitą... Kuriame yra daugiau vagonų ir kupė. Norėtusi tikėti, kad gyvenimo traukinio maršrutas kiekvienam iš mūsų bus kiek galima tiesesnis ir įdomesnis, be staigių ir nemalonių posūkių. Dabar, kai visos tarpinės stotelės jau pravažiuotos ir mums, belipantiems iš traukinio, sėkmės linkintys kontrolieriai atrodo visai kitaip, suprantame, jog kelionė neprailgo. Apima didelis noras padėkoti tiems, kurie šios kelionės metu buvo šalia mūsų. Pirmiausia – greitojo traukinio kontrolieriams, kurie neleido užsnūsti ir nuolat primindavo, kad mūsų kelionė dar nesibaigė. Be jų mūsų žinios būtų daug kuklesnės, o ryžtas sėsti į kitą traukinį nebūtų toks tvirtas. Taip pat mamytėms, tėveliams, draugėms ir draugams, kurie vos tik žvilgtelėjęs pro traukinio langus visada pasitikdavo mus su šypsena ir išlydėdavo kelionėn vėl... drąsindami, palaikydami... Žinojome, kad jie visą laiką bus šalia. Ačiū jiems.

*Krašto apsaugos ministras
Juožas Olekas įteikė Linai
Kievišaitėi kardą*

Iškilmės prezidentūros Baltojoje salėje

Kariuomenės vadas gen. mjr. Valdas Tutkus su Akademijos absolventais prezidentūroje

Diplomų įteikimo iškilmės Karo akademijos ramovėje

Redaktoriaus skiltis

Gal ir per daug paprasta pradėti žodžiais: „Kaip ir kiekvienais metais, vasaros pradžioje įteikiami diplomai ir suteikiamas pirmasis karininko laipsnis Lietuvos karo akademijos absolventams. Geriausias iš jų apdovanojamas kardu...“ Tačiau trumpai žvilgtelėjęs į praeitį susimąstai: prieš ketverius metus svajojote studijuoti, o jūsų laisvas pasirinkimas buvo studijos būtent šioje aukštojoje mokykloje. Ji tapo Alma Mater kiekvienam iš jūsų. Akademija, kurią paliekate, yra dalis jūsų gyvenimo, ir jūs visada būsite jai reikalingi. Puikiai suvokiate, kad už paradinės uniformos blizgesio, skambių linkėjimų – sunkus, nuoseklus, tačiau kryptingas kelias į užsibrėžtą tikslą.

Norėčiau palinkėti nedaug, tačiau nuoširdžiai – kad ir kokį turėtumėte kario ir mokslo laipsnį, kad ir kokias eitumėte pareigas, visada, net pačiose sudėtingiausiose situacijose, priimdami pačius atsakingiausius sprendimus, išlikite žmonėmis. Kad visada turėtumėte svajonę, kurios niekada neatsisakytumėte ar neišsižadėtumėte, o siektumėte jos. Kad nepamirštumėte to, ko teko atsisakyti, ką reikėjo paaukoti paties, kad įgyvendintumėte savo svajonę, kad pasitikėtumėte žmonėmis, su kuriais būsite viename apkase...

Linkėjimai XV laidos absolventams kartu yra skirti ir visiems besimokantiems šioje Alma Mater, čia dėstantiems, tarnaujantiems, dirbantiems ir skaitantiems šį leidinį.

Nors Redaktoriaus skiltis, man asmeniškai atrodo, yra pati nuobodžiausia ir neįdomiausia, manau, kad ji išvis neskaitoma, o jei ir skaitoma, tai pamirštama dar greičiau nei buvo perskaityta. Išsakytos mintys, linkėjimai ir dar daug kas, kas gali būti pasakyta ar parašyta, atrodo per daug paprasti ir žemiški. Galbūt... Bet ar taip yra iš tikrųjų?

Tad redakcinės kolegijos vardu norėčiau visus pakviesti prisidėti prie šio leidinio rengimo, teikti savo pasiūlymus ir pastabas, kad jis taptų kuo patrauklesnis, įdomesnis ir aktualesnis. Taip pat norėčiau nuoširdžiai padėkoti visiems Lietuvos karo akademijos kariūnams, dėstytojams, instruktoriams, darbuotojams, kurie su mumis bendradarbiauja, ir, žinoma, ištikimiems šio leidinio skaitytojams.

*„Kariūno“ atsakingasis redaktorius
kpt. Jonas ŠVILPA*

Būrio vado kovos kursas

Kpt. Ričardas ANDRULIS

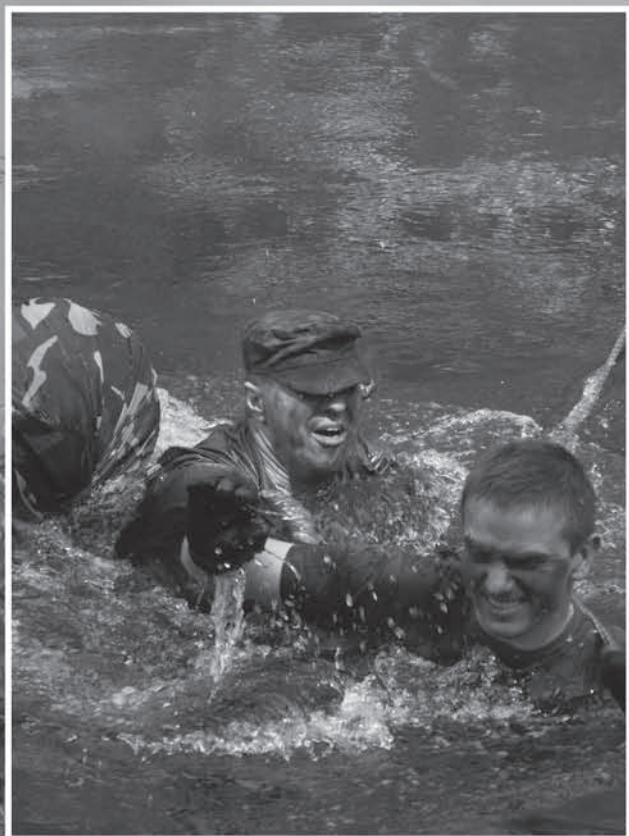
Kiekvienas birželis Karo akademijoje – egzaminų ir iškaitų metas. Šiomet birželio 2–11 dienomis LKA absolventai laikė kvalifikacinio egzamino I dalį, geriau žinomą kaip Būrio vado kovos kursas (BVKK). Jis vyko Centriniam poligone (CP) Pabradėje.

Akademijos viršininko iškeltas BVKK tikslas buvo patikrinti kiekvieno absolvento praktines žinias ir gebėjimus vadovauti būrio dydžio padaliniiui esant sudėtingai ir besikeičiančiai taktinei situacijai.

Pratybos vyko III etapais: I etapas – pasirengimas (pratybų dokumentacijos, užduočių ir kariūnų rengimas), II etapas – pratybų užduočių vykdymas (aktyvioji fazė, kurios metu kariūnai buvo skiriami į būrio ar skyriaus vado, būrio vado pavaduotojo pareigas ir vertinami už atliktas kovos užduotis), III etapas – absolventų vertinimas.

Tad trumpai norėčiau pasidalyti savo įspūdžiais apie šio BVKK pratybas Pabradės Centriniam poligone.

Aktyvioji fazė prasidėjo taikos rėmimo operacija (TRO), kurios metu kariūnai turėjo parodyti, kaip geba orientuotis tam tikrose situacijose, greitai priimti tinkamus sprendimus įvykus incidentui su „vietos gyventojais“. Vėliau pratybų scenarijus pasikeitė – nuo TRO buvo

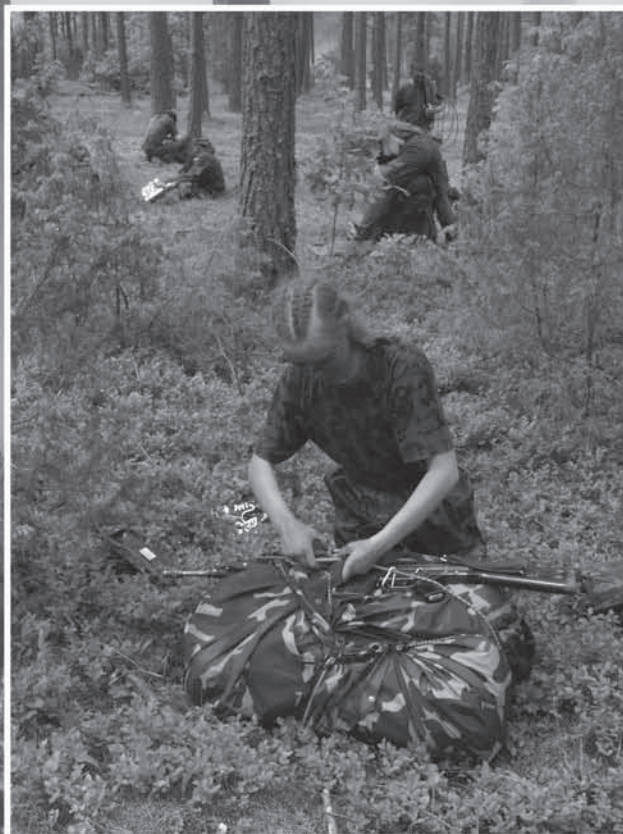

pereita prie kovinių operacijų: vykdomas puolimas, gynyba, žvalgyba, patruliuojama nustatytais maršrutais, rengiamos pasalos. Atlikdami taktinius veiksmus kariūnai turėjo parodyti, kaip įsisavino būrio vadui reikalingas žinias – ar geba tinkamai suformuluoti užduotį ir teisingai pasirinkti sumanymą, vadovauti priskirtam padaliniiui ir jį valdyti operacijos metu.

Kaip pratybų vadovas įvardyčiau keletą problemų. Tai kariūnų motyvacijos stoka, nenoras bendradarbiauti tarpusavyje, teorinių žinių ir praktinių įgūdžių stoka (vėliau, per teorinį kvalifikacinį egzaminą, kariūnai parodė, kad turi daug pagrindinių karybos žinių). Kadangi BVKK pratybos vyko, mano manymu, labai trumpai, ne visi kariūnai galėjo visiškai atsiskleisti, parodyti savo galimybes vykdant sudėtingas būrio operacijas. Todėl šias pratybas vertinčiau „patenkinamai – gerai“.

Na, o būsimiems leitenantams norėčiau palinkėti sėkmės priimant naujus iššūkius savo tarnybos vietose.

Vadai: vadovauja ar lyderiauja?

Bazinių karininkų kursų Vado ugdymo sekcijos lektorius Arūnas ALONDERIS

Įgyvendinant Krašto apsaugos ministerijos strateginiame veiklos plane 2007–2009 m. numatytus tikslus pabrėžiama kariuomenės kokybės valdymo įvairiais lygiais svarba. Strategijoje teigiama, kad turi būti kuriama veiksminga ir darni, atsakingai valdoma, tikslingai finansuojama, racionaliai išteklius naudojanti krašto apsaugos sistema, kuri leistų nuolat tobulinti vadovavimo vadybos kultūrą.

Taigi vado, kaip vieno iš kariuomenės misijos įgyvendinimo proceso dalyvių, vaidmuo turėtų būti suprantamas kur kas plačiau. Vadas (bet kurio lygio) neturėtų būti vien formalus funkcionierius ar administratorius. Jo veiklą reikėtų grįsti šiuolaikinės karybos ir lyderystės principais, susietais ne tik su vadovu, kaip vadybininko, kompetencija, bet ir su jo asmenybe, autoritetu, pripažinimu ir pan. Vado lyderystę galima vertinti kaip vadovavimo meistriškumo viršūnę, organizacijos bendruomenę telkiančią jėgą, kylančią iš vado charakterio, pažiūrų, vertybių, taip pat jo gebėjimo sutelkti jį palaikančius komandos narius bendram tikslui pasiekti. Kitaip sakant, vadovavimo įtaka (jėga) priklauso nuo formalios vado pozicijos, o lyderystės – nuo vado charizmos bei būrio / kuopos narių lūkesčių šios asmenybės atžvilgiu.

Lyderystės sąvoka kelia įvairių asociacijų ir dažno interpretuojama savaip. Sunku pasakyti, ko reikia norint tapti geru vadu, tačiau visada aiškiai matyti, koks vadas yra netinkamas. Kodėl taip lengva daryti išvadas išliekant stebėtojo pozicijoje? Pamėginkime aptarti, koks vis dėlto turėtų būti geras vadas ir ar galima juo tapti.

Šis straipsnis parengtas remiantis diskusijomis, vykusiomis 2007–2008 metais Bazinių karininkų kursų organizuotose seminaruose, ir jų metu pateiktais siūlymais.

Ar lyderiavimo gebėjimai išugdomi?

Lyderis (angl. *leader* – vadas, vadovas) – tai yra tas, kuris veda. Tačiau ne tik – tikrasis lyderis yra tas, kuris pirmas prisiima atsakomybę už savo bei kitų veiksmus ir turi sekėjų, tikinčių jo veikla, idėjomis. Pastebėta, kad tai išugdoma per daugelį metų. Tačiau kartu neabejojama, kad mokytis lyderystės – viena iš būtinų sąlygų siekiant lyderio „titulo“.

„Gyvename lyderystės deficito laikais. Prieš 17 metų buvo produktų deficitas, vėliau – kapitalo, o šiuo metu ir pasaulyje, ir ypač Lietuvoje jaučiamas lyderystės deficitas. Žmonės nori kitokių organizacijų, o piliečiai – kitokios visuomenės ir valstybės. Žmonių nusivylimas ir abejingumas – tiesioginis šio deficito padarinys. Šiuo metu vis daugiau piliečių ieško prasmingo ir įdomaus darbo, nori, kad laikas, praleistas darbe,

teiktų malonumą ir skatintų tobulėti“, – tvirtina dr. Algirdas V. Kanauka, daugelį metų talkinantis Karo akademijai lyderio ugdymo klausimais. Jis pabrėžia, kad lyderystės, kaip, beje, ir žinių, stoką daug sunkiau įveikti nei prekių ar kapitalo, nes svarbioms žinioms įgyti ir vado charakteriui išugdyti reikia daug laiko.

Vadybos specialistai pažymi, kad ne kiekvienam lemta tapti lyderiu, tačiau ne kiekvienas to ir siekia, nes nenori prisiimti didesnės atsakomybės ir neturi svarbios įkvepiančios idėjos, kuriai įgyvendinti reikia bendrų pastangų. „Vadovu, ypač posovietinėse visuomenėse, gali būti paskirti draugai, kurie valdo įmonę, arba savininkai, o lyderiu niekas negali paskirti. Tai yra savaiminis, savanoriškas procesas, kai vieni žmonės išsiskiria iš kitų savo gebėjimu daryti įtaką, sutelkti aplinkinius bendram tikslui pasiekti ir taip tampa lyderiais. Kiti sava-

noriskai pasiduoda lyderių įtakai, pritaria iškeltoms idėjomis ir tampa jų sekėjais“, – aiškina dr. Algirdas V. Kanauka. „Kaip sakoma, kad karalius be palydos yra ne karalius, taip ir lyderis be sekėjų – ne lyderis. Lyderis – tas, kuriuo pasitikima“, – tvirtina pašnekovas.

Vadas negali išvengti atsakomybės už savo organizacijos veiklą, rezultatus, bet vadybos specialistai pabrėžia, kad lyderystė – tai daugiau negu vadovavimas, todėl ne kiekvienas vadas yra lyderis, bet dauguma lyderių tampa vadais. „Negalime įsivaizduoti vado, kuris gerai nesupranta organizacijos, visų joje veikiančių ir įtaką jos veiklai darančių procesų. Lygiai taip pat ir vadas, kuriam trūksta charizmos, gebėjimų įtikinti ir „parduoti“ vizijas, negalės išnaudoti viso savo ir organizacijos potencialo. Todėl vadas turi būti lyderis, o lyderis – vadas“, – mano Mykolo Romerio universi-

Būrio kovos kurso pratybų aptarimas

teto lyderio ugdymo specialistas Arūnas Krasauskas. Jis neabejoja, kad lyderių ugdymas yra būtina išgyvenimo sąlyga.

Išugdyti lyderį, anot dr. A. V. Kanaukos, didelei ir svarbiai organizacijai Vakaruose reikia daugelio metų. Lietuvoje vis labiau populiarėjanti „galvų medžioklė“ rodo, kad organizacijos siekia „pirkti“, o ne ugdyti lyderius. Viešojo administravimo mokslų daktaras pataria investuoti į vadų ugdymą organizacijų viduje, nes jei to nebus daroma, bendra organizacijų vadovų kokybė bus prastesnė.

„Lyderystės tema pastaruosiu metu iš tiesų tampa viena iš populiariausių, nes šios epochos vadyba netelpa į schemas, nepaklūsta procedūroms ir taisyklėms. Vadovai pamatė, kad galima įdiegti daugybę modelių, bet jeigu žmonės jais netikės, jie nebus naudingi. Lyderystė juk ir yra gebėjimas įkvepiamai vadovauti, pagrindinis lyderio įrankis – jis pats“, – tikina Arūnas Krasauskas.

Seminaruose kalbėję kariūnai vadai tvirtina, kad lyderiavimas yra teigiamas dalykas, tačiau jie patys sakosi nemėgstant būryje tokių „lyderių“, kurie vadovaujami principu – tikslas pateisina priemones. „Tuomet gali prasidėti ir intrigos. Tokių dalykų nemėgstame ir netoleruojame. Lyderis šviečia, tačiau jis neturi užtemdyti kitų, nes be kolektyvo jis – niekas“, – pažymi buvęs ketvirto kurso kariūnai vadai. Nors svarstoma, jog gali būti ir „tylių“ lyderių, kariūnai įsitikinę, kad lyderis turi būti matomas: „Lyderis privalo turėti ir tam tikrą nuostata, norėti laimėti, būti intelektualus ir drąsus. Lietuvoje yra labai stiprių lyderių, tačiau jų niekada nebus pakankamai.“

Bazinių karininkų kursų Fizinio rengimo sekcijos vyr. instruktorius kpt. Ronaldas Endrijaitis taip pat mano, kad vargu ar gali būti vadinamųjų tylių lyderių: „Žmogaus akys arba dega, arba ne. Jei žvilgsnis apsiblausęs, jei jis „nedega“ – neuždegs ir kitų.“

Kpt. R. Endrijaitis, vertindamas kariūnų elgseną, teigia, kad tarp kariūnų labai stiprūs vidurinės grandies vadai. Beje, pasak Vadybos katedros doc. dr. Aleksejaus Maloviko, organizacijų vadovai turi taikyti tokią metodiką, kad kiekvienas iš jų turėtų savo įpėdinį, perėmėją, kuris bet kada galėtų užimti jo vietą. „Tai nėra konkurencija, tai – tam tikra filosofija, svarbus lyderystės principas – privalai užsiauginti pamainą. Organizacijoje negali būti tokių, kurie viską žino, nieko neprileidžia. Tokia padėtis nebūtų labai palanki organizacijai, tačiau nėra lengva taikyti šią sistemą – kiekvienas žmogus mėgsta susikalti tam tikrus saugumo „kuoliukus“, – teigia dr. A. Malovikas.

Kita vertus, svarsto kariūnai vadai, kai vienoje institucijoje daug lyderių, gali išaiškėti ir neigiamų dalykų. Kpt. R. Endrijaitis remiasi tokiu pavyzdžiu: Arvydas Sabonis, rungtyniaudamas NBA lygoje su „Portland Trail Blazers“ klubu, turėjo galimybę kovoti čempionato finale; komandos savininkas Paulas Allenas prieš sezoną nutarė tam skirti daug pinigų, nupirko daug žvaigždžių, tačiau tai nepadarė. „Aikštelėje dažniausia žaidžia tik 5, kitiems lyderiams ir talentams tenka sėdėti ant suolo, o tai nepadedą komandai.“

„Vien dėl to, kad aš turiu vado regalijas – nesu lyderis. Kita vertus, tos regalijos yra vienas iš lyderio požymių“, – tvirtina buvęs Kariūnų bataliono vado pavaduotojas Gintautas Ciunis. Jo teigimu, kariūnas, ir nebūdamas lyderis, gali užimti kuopos vado postą. „Vis dėlto lyderis – tai tas, kuris sugeba eiti į priekį, paskui kurį eina, kuriuo pasitiki kiti, patiki jo ateities išvalgomis, nes labai svarbu negyventi vien šia diena. Tikras lyderis turi skirti kuo mažiau laiko einamiesiems

studijų padalinio reikalams ir nuolat kelti sau ir savo kolegoms klausimą, kas bus, tarkime, po metų“, – mintimis dalijasi G. Ciunis.

„Pirmiausia, lyderis privalo turėti labai aiškią ateities viziją, suvokti, žinoti, į kurią pusę eina. Antra, tas žmogus, jei nori vadintis ar kad jį vadintų lyderiu, privalo gebėti perteikti tą viziją komandai, ją įtikinti“, – sako vienas iš IV kurso kariūnų vadų. Tiesa, jis pats savęs tiesiai šviesiai nevadina lyderiu, tačiau žino, kad dauguma kariūnų juo pasitiki ir paskui jį eina.

Dėmesys kariniam rengimui

Dr. A. V. Kanaukos teigimu, pastebėjus, kad Karo akademijoje stinga lyderiavimo ambicijų, tradicijų, prieš keletą metų buvo parengta mokslo tiriamojo darbo programa „Lyderystė ir jos įtaka vado lyderio ugdymui“. Šį žingsnį žengti taip pat paskatino siekis taikyti lyderiavimo principus visoje Karo akademijos ugdymo veikloje.

Pasak Bazinių karininkų kursų viršininko plk. ltn. Petro Milašiaus, Karo akademija nuolat domisi kariūnų karinio rengimo kokybe. „Mums svarbu, kaip parengti jauni leitenantai geba vykdyti jiems skiriamas užduotis, vadovauti būriams, kokiuose vienetuose jie tarnauja ir kokias užduotis atlieka, kokie jų ir pavaldžių kariū tarpusavio santykiai, juk rengiame pėstininkų būrių vadus“, – teigia plk. ltn. P. Milašius. Tačiau kartu jis pastebi, kad „mūsų absolventai patenka į kitus padalinius ir nepaskirti į būrio vado pareigas, todėl mūsų tikslas – parengti ne siauros specializacijos karininkus specialistus, o vadus, geban-

Kpt. R. Endrijaitis su kariūnais komandinėse lyderio psichofizinio lavinimo pratybose

čius ne tik vadovauti, bet ir lyderiauti. Tai jie turi mokėti daryti tinkamai.“

Baziniai karininkų kursai pastaraisiais metais surengė nemažai praktinių seminarų, diskusijų su kitų aukštųjų mokslo ir mokymo įstaigų, krašto apsaugos sistemos ekspertais ir specialistais, Karo akademijos padalinių atstovais, kariūnais vadais ir taktikos karininkais, kurių metu buvo siekiama įvertinti karininko ugdymo veiklos situaciją, jos atitiktį kariniam rengimui keliamiems reikalavimams. Kartu buvo pateikta bazinio karininko rengimo studijų analizė – siūlymų dėl mokomojo proceso Akademijoje tobulinimo, iškeltos ir aptartos Kariūnų bataliono vadovavimo, mokymo ir auklėjimo problemos, įvertinti kariūnų vadų vadovavimo gebėjimai ir jų galimybės, pateiktos rekomendacijos dėl jų vadovavimo įgūdžių tobulinimo: kryptys, kuriomis kariūnai gali veikti motyvuotai ir savarankiškai.

Taip pat buvo surengtas seminaras instruktorių profesinio tobulinimo kryptims aptarti. Svarstyta, kaip plėtoti instruk-

torių pedagogines ir metodines žinias kariū ugdymo klausimais, tobulinti praktinius įgūdžius. Supažindinta su užsienio karo mokyklų patirtimi keliant instruktorių kvalifikaciją, diskutuota, kaip skatinti instruktorių motyvaciją, gerinti mokomojo dalyko dėstymo kokybę, pateikti siūlymai dėl karinio rengimo mokymo proceso tobulinimo ir naujų metodų paieškos ugdant vado savybes.

Pasak plk. ltn. Petro Milašiaus, „dabartinė mokymo sistema negali užtikrinti pageidaujamos kario parengimo kokybės. Vienas didžiausių jos trūkumų yra tai, kad vienu metu kariūnai studijuoja ir akademinis, ir karinės dalykus. Kitas trūkumas – pagrindinis būrio vado rengimas vyksta antrame kurse, o po dvejų metų kariūnas, atlikdamas praktines būrio vado kovos kurso užduotis kvalifikacinių egzaminų metu, iš dalies jau būna pamiršęs tai, ko mokėsi. Ir trečias – studijų grafiko nelankstumas. Studijų ir pratybų grafikas sudaromas ketveriems metams. Ketvirtame kurse – akademinės studijos ir bakalauro diplominio

darbo gynimas, o karinio rengimo srityje – tik valstybiniai kvalifikaciniai egzaminai, kuriuos sudaro teorinė ir praktinė dalys. Jei Lietuvos kariuomenėje pasikeitė ginkluotė ar taktikos elementai – su tuo supažindinti kariūnų, suteikti jiems naujų žinių paskutiniame kurse praktiškai neįmanoma.“

2008 m. sausio 18 d. Karo akademijos viršininko įsakymu patvirtintas naujas studijų grafikas. Bazinių karininkų kursų viršininko pavaduotojas mjr. Ramūnas Liaučys teigia, kad iš pirmo žvilgsnio naujasis studijų grafikas lyg ir nesiskiria nuo senojo, tačiau yra keli esminiai skirtumai. Kalbant apie panašumus, pagal naująjį studijų grafiką akademinės ir karybos studijos vyksta ketverius metus, kaip ir anksčiau. Tačiau susipažinus su studijų grafiku geriau, mjr. Ramūnas Liaučys pastebi, matyti, kad akademinės studijos vyks 3,5 metų, o karinis rengimas bus labiau koncentruotas.

Pasiteiravus, kaip Karo akademijoje bus planuojamos ketverių metų trukmės karybos studijos, mjr. Ramūnas Liaučys papasakojo:

„Karinis rengimas vyks visus ketverius metus. Pirmame kurse jis prasidės nuo 8 savaitių bazinio kario kurso Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke. Sėkmingai baigusieji bazinį kario kursą toliau studijuos pirmame kurse. Po bazinio kario kurso karinis rengimas vyks kartu su akademinėmis studijomis. Karinio rengimo dalykai (taktika, rikiuotės pratybos, statutų nagrinėjimas, lyderio ugdymas ir kt.) bus studijuojami ir popietiniu metu. Kiekvieną semestrą bus vykstama į poligoną, kur rengiamos vienos dienos pratybos praktiniams įgūdžiams ugdyti (vieną kartą per semestrą), II semestro pradžioje – vienos savaitės lauko

Flotilės admiralas Kęstutis Macijauskas (viduryje) pokalbio metu su II kurso kariūnais lyderio ugdymo pratybose. Pirmoje eilėje iš kairės plk. ltn. P. Milašius, dr. A. V. Kanauka ir vyr. psk. M. Karpuzovas

pratybos ypatingomis sąlygomis (žiema). Pasibaigus akademinų studijų sesijai, II semestrą prasidės keturių savaitių trukmės skyriaus rengimas – kariūnai mokysis veikti skyriaus/būrio sudėtyje.

Antrame kurse karinis rengimas organizuojamas taip pat, kaip ir pirmame. Kiekvieną semestrą bus rengiamos vienos dienos išvykos į poligoną praktinių įgūdžių ugdyti (vieną kartą per semestrą). Pasibaigus akademinų studijų sesijai, IV semestrą prasidės 8 savaitių skyriaus vado rengimas. Jis vyks dviem etapais. Pirmasis etapas – vieną savaitę mokomasi Karo akademijoje. Antrasis etapas – 7 savaitių seržanto pėstininko kursas Lietuvos kariuomenės Divizijos generolo Stasio Raštikio puskarininkų mokykloje.

Sėkmingai Puskarininkų mokykloje kursą baigusieji kariūnų karinis rengimas trečiame kurse bus orientuotas į būrio vado rengimą. Kiekvieną semestrą bus rengiamos vienos dienos išvykos į poligoną praktinių įgūdžių ugdyti (vieną kartą per semestrą). Pasi-

baigus akademinų studijų sesijai, VI semestrą prasidės penkių savaitių būrio vado rengimas. Po to kariūnai vyks į 3 savaitių stažuotę Lietuvos kariuomenės vienetuose. Ketvirtame kurse VII semestrą karinis rengimas vyks tris savaites. Kariūnams sėkmingai apgyvenus baigiamuosius darbus, VIII semestrą toliau 24 savaites vyks būrio vado rengimas, į kurį įeis ne tik būrio vado rengimo, bet ir šaudymo vadovo kursas, bus supažindinama su kuopos vado funkcijomis, taip pat organizuojamas būrio vado kovos kursas ir laikomas kvalifikacinis egzaminas.

Apžvelgęs naująjį studijų grafiką, mjr. Ramūnas Liaučys tvirtina, kad karinis rengimas bus įvairesnis, mokymas vyks ne tik Karo akademijoje, bet ir kituose Lietuvos kariuomenės padalinuose. Studijų eiga keičiasi, todėl absolventai, baigę Karo akademiją, į Lietuvos kariuomenės vienetus išvyks įgiję naujaušią karybos žinių ir reikiamų vadovavimo įgūdžių.

Straipsnio tęsinys kitame numeryje.

Straipsnio tęsinys. Pradžią 2008 m. 1-ajame (96) „Kariūno“ numeryje

Keli daugialypio Vilnijos dvasinio paveldo bruožai

Doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ, doc. dr. Bronius PUZINAVIČIUS

Abraomo ainiai

Pirmiausia aplankėme Lietuvoje nuo amžių gyvenančius išrinktosios tautos atstovus, patriarcho Abraomo ainius. Kariūnų susitikimas su Vilniaus žydų bendruomenės atstovais įvyko sostinės Pylimo gatvėje esančioje Naujojoje sinagogoje, pastatytoje 1903–1905 m. maurų stiliumi. Sinagogos fasadą puošia įrašas hebrajų kalba „Maldos namai – šventenybė visoms tautoms“ ir dvi virš frontono esančios marmurinės plokštės, kuriose įrašyta 10 Dievo įsakymų. Senoji, pagrindinė, Didžioji miesto sinagoga, buvusi Vokiečių gatvėje, neišliko. Ji buvo su-

griauta Antrojo pasaulinio karo ir pokario metais.

Apie turtingą Lietuvos žydų istoriją labai įdomiai papasakojo *Simonas Gurevičius*, Lietuvos žydų bendruomenės vykdomasis direktorius. Jis sakė, kad žydai – viena seniausių, gyvybingiausių, savo tautinę ir religinę tapatybę iki mūsų laikų išlaikiusių tautų. Iki I tūkstantmečio dauguma žydų gyveno Šventojoje – Dievo pažadėtoje – Žemėje. Sugriovus Jeruzalės šventyklą 70 m., po sukilimo

prieš romėnus beveik visi žydai buvo išvaryti iš Palestinos. Jie apsigyveno Europoje, Šiaurės Afrikoje ir kitur. Kai vėlyvaisiais viduramžiais krikščionys ėmė labai juos persekioti Ispanijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Vokietijoje, daugelis žydų patraukė į Lenkiją, Lietuvą ir kitas Rytų Europos šalis. Nemažai jų į Lietuvą atvyko Gedimino valdymo laikotarpiu (1316–1341 m.) kartu su kitų tautybių amatininkais ir pirkliais. Per keletą šimtmečių žydų bendrijų atsi-

*Naujoji sinagoga
Pylimo gatvėje
Vilniuje*

rado visuose mūsų krašto miestuose ir miesteliuose. Jie vertėsi prekyba, amatais, rinkdavosi laisvasias profesijas, tik vienas kitas dirbo žemės ūkyje. Prieš Antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje, įskaitant Vilniaus kraštą, gyveno apie 240 tūkst. žydų. Žydai tuo metu sudarė apie trečdalį Vilniaus gyventojų.

Žydų išpažįstamas tikėjimas – judaizmas – yra seniausia monoteistinė religija. Tikėjimo pagrindas – Dievo sandora su tautos patriarchu Abraomu, sudaryta, kaip tikima, apie 2000 m. prieš Kristų. Žydų religinio gyvenimo esmę sudaro paklusimas Šventajame Rašte, ypač Toroje (penkiose pirmosiose Senojo Testamento knygos), užrašytam Dievo įstatymui. Žydai laikomi Dievo išrinktąja tauta. Tačiau tas išrinkimas suprantamas ne kaip privilegija, o kaip įpareigojimas dorai elgtis, visada ir visur deramai atstovauti Dievo tautai. Ne veltui žydams dera nešioti kokį nors galvos apdangalą, kad Dievas, žvelgdamas iš viršaus, visada galėtų atpažinti išrinktosios tautos atstovą ir matyti, kaip jis elgiasi...

S. Gurevičius kalbėjo apie reikšmingą Lietuvos žydų įnašą į mūsų šalies ekonominį ir kultūrinį gyvenimą. Vytauto Didžiojo ir kitų Lietuvos didžiųjų kunigaikščių privilegijomis žydai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje buvo paskelbti laisvaisiais gyventojais. Jų privilegijos buvo įrašytos į I Lietuvos Statutą 1529 m. Didieji kunigaikščiai ir kiti didikai siekė palaikyti gerus santykius su turtingais žydais, nes šie jiems skolindavo pinigų, plėtojo prekybą. Vilniuje gyveno vienas žymiausių žydų dvasinių autoritetų Gaonas Eljas (1720–1797 m.), kurio ortodoksinės pažiūros veikė ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio žydų pasaulėžiūrą.

Visą XIX a. Vilnius buvo žymus žydų kultūros ir dvasinio gyvenimo centras. Čia vei-

kė vienintelis carinėje Rusijoje žydų mokytojų institutas, garsi Strašuno biblioteka, turėjusi apie 40 tūkst. rankraščių ir knygų. Vilniuje hebrajų ir jidiš kalbomis buvo leidžiamos knygos ir periodiniai leidiniai, kurie platinti ne tik Lietuvoje, Rusijoje, bet ir kitose šalyse. Rusijos imperijoje Vilniaus miestas buvo svarbiausias sionizmo centras, geriau negu bet kuris kitas išsaugojęs žydų kultūrinį savitumą, itin svarbų būsimosios Izraelio valstybės tautinei tapatybei išlaikyti.

Politiniame ir kultūriniame XIX a. pab.–XX a. pr. gyvenime žydai bendradarbiavo su lietuviais, nemažai jų rėmė Lietuvos nepriklausomybės siekius po Pirmojo pasaulinio karo. Antai Lietuvos Steigiamajame Seime buvo septyni žydų atstovai. 1918 m. paskelbus kreipimąsi, raginantį stoti ginti Lietuvos nepriklausomybės, tarp atsiliepusių savanorių buvo daugiau kaip 500 žydų. Iš viso 1918–1923 m. Lietuvos kariuomenėje tarnavo apie 3 tūkst. žydų. 23 pasižymė-

ję kariai žydai buvo apdovanoti Vyčio kryžiumi. Nepatikslintais duomenimis, 73 žydai žuvo kautynėse. 1933 m. buvę kovotojai įkūrė Lietuvos žydų karių sąjungą.

Žydų visuomenės veikėjai panaudojo savo plačius ryšius Lietuvos tarptautiniam pripažinimui pasiekti. Neatsitiktinai žinomas žydų visuomenės veikėjas Simonas (Šimšonas) Rozenbaumas 1918 m. buvo paskirtas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų viceministru.

Antrojo pasaulinio karo metais žydai patyrė istorijoje neregėtą tautos tragediją. Tuo laikotarpiu buvo nužudyta dauguma Lietuvos žydų – apie 200 tūkst. 1979 m. sovietų valdomoje Lietuvoje gyveno 14,7 tūkst. žydų. Vėliau jų skaičius mažėjo dėl mišrių santuokų, migracijos į kitas šalis, taip pat ir į istorinę tėvynę – 1948 m. atkurtą Izraelio valstybę. Šiuo metu Lietuvoje gyvena tik apie 5 tūkst. žydų, jų bendruomenės veikia Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Plungėje.

Lietuvos žydų bendruomenės vykdomasis direktorius Simonas Gurevičius kariūnams rodo Torą

Piligriminė kelionė į Lurdą

Kariūnai Gytis ŠEGŽDA, Alminas SINEVIČIUS

Piligrimas (lot. *peregrinus* – svetys, svetimšalis) – asmuo, išsiruošęs į piligriminę kelionę, norėdamas aplankyti kurią nors šventą vietą, keliaujantis maldininkas. Piligrimystės esmė yra pati kelionė iki konkretaus taško.

Šiomet piligriminė kelionė į Lurdą buvo jubiliejinė – penkiasdešimtoji. Į šį jaukų miestelį Prancūzijos pietuose suvažiavo karių iš viso pasaulio daugiau nei kitais metais. Lietuvos delegacija taip pat buvo gausi. Ją sudarė 44 piligrimai iš įvairių Lietuvos dalinių. Karo akademijai šiais metais atstovavo net devyni jos bendruomenės nariai: kpt. J. Švilpa, Personalo poskyrio viršininkė T. Sadauskienė, mūsų kapelionas mjr. R. Butkevičius ir, žinoma, kariūnai.

Kiekvienas iš mūsų dar važiuojant atskleidė savo tikslus, norus ir svajones, kurias įgyvendinti tikėjosi šios kelionės metu. Piligrimystė be Dievo žodį skelbiančių Jo tarnų būtų nevisavertė, todėl esminė mūsų delegacijos dalis buvo Lietuvos kariuomenės Ordinariato kapelionai, su kuriais prireikus galėjome bendrauti įvairias klausimais bet kada ir bet kur. Taip pat teko paben-

drauti ir su Prancūzijos bei Vokietijos gynybos atašė plk. A. Bernotu ir plk. A. Balynu.

Mums, šešiams LKA kariūnams, teko ypatinga garbė – viuose renginiuose nešti Lietuvos Respublikos trispalvę. Atidarymo parodo metu, einant centrine Lurdo gatve, mūsų vėliavai pagarbą atiduodavo įvairių valstybių kariuomenių delegacijos. Tai buvo išpūdinga akimirka, kurią prisiminsime dar ilgai.

Išpūdingiausias kelionės etapas buvo Marijos žvakių procesija: naktis, jūra žvakių, daugybė žmonių iš įvairių šalių ir visus juos vienijanti giesmė Šv. Mergelei Marijai. Tai suteikia piligrimystei ypatingos euforijos ir žavesio. Mūsų kelionę vainikavo paskutinę dieną nuėitas Kryžiaus kelias.

Niekada nepamiršime minčių, kurios kilo tada, kai kiekvieną kartą sustoję klausėmės skirtingų žmonių pamąstymų... Grįždami į Lietuvą supratome, kad visus kelionės tikslus įgyvendinome, kad mūsų lūkesčiai išsipildė. Visi mes, 44 Lietuvos piligrimai, grįžome atradę savo širdyse kažką naujo, dvasiškai praturtėję. Dėkingi esame Lietuvos kapelionams, be kurių ši kelionė nebūtų tokia įsimintina ir dvasiškai turtinga.

Šv. Rožinio bazilika Lurde

Pilgriminės kelionės akimirkos...

VI tarptautinė krikščioniškoji jaunųjų karininkų ir kariūnų konferencija

Kar. Andrius MIKA

Kasmet, pavasario pabaigoje, kariūnai ir karininkai renkasi į tradicinę krikščioniškąją konferenciją, vykstančią Jėzuitų gimnazijos stovyklavietėje Trakų rajone. Į ją atvažiuoja vis daugiau svečių iš užsienio valstybių. Šiais metais į konferenciją atvyko daugiau nelietuvių kariūnų ir karininkų. Tai rodo, kad konferencija Trakuose labai gerai vertinama kitose šalyse. Beje, ji yra unikali – vienintelė Europoje.

Šiųmetė konferencija prasidėjo balandžio 30 dieną. Susirinko visi, regis, norintys bendrauti, tačiau iš pradžių buvo nedrąsūs, nejaukiai jautėsi. Bet jau po pirmojo stovykloje praleisto vakaro dauguma susipažino, įsidrąsino.

Ryte prie pusryčių stalo, po maldos, netrūko šurmulio, pasakojimų, įspūdžių apie kelionę į Lietuvą.

Į konferencijos atidarymą, kuris vyko gegužės 1 dieną, pasveikinti dalyvių atvyko daug

garbingų svečių. Dalyvius pasveikino Gynybos štabo viršininkas gen. mjr. V. Vaikšnoras, Lietuvos karo akademijos viršininkas plk. A. Balčiūnas, Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas plk. J. Gražulis, taip pat prelegentai iš užsienio: plk. J. McCabe (JK), plk. ltn. R. Barnesas (JAV), B. Elliotas (JK), dr. plk. J. Supa (JAV).

Per keturias konferencijos dienas buvo galima pasisemti daug žinių apie tikėjimą, išgirsti apie karininkų santykį su Dievu, apie atsitikimus, kurie lėmė vienokį ar kitokį jų pasirinkimą, įvairių istorijų, kaip net iš pačių sunkiausių situacijų giliai tikintiems žmonėms pavykdavo rasti išeitį.

Kariūnams susiskirsčius į darbo grupes, buvo labai naudinga pakalbėti apie savo gyvenimą ir patirtį, vienu ar kitu klausimu sužinoti kitų nuomonę. Padedant vadovams buvo kalbama apie krikščionybės vai-

Ar jau pasirengę?

Akademijos viršininkas plk. A. Balčiūnas dalijasi įspūdžiais su konferencijos dalyviais

VI tarptautinės krikščioniškosios jaunųjų karininkų ir kariūnų konferencijos dalyviai

Konferencijos atidarymas

dmenį šiuolaikinėje kariuomenėje, taip pat koks turi būti karininkas krikščionis. Paskaitas skaitė ne tik prelegentai iš užsienio. Lietuviai karininkai taip pat pasidalijo savo patirtimi. Pranešimą „Tikėjimo vaidmuo karininko gyvenime“ perskaitė ir auditoriją į diskusiją įtraukė kpt. V. Daunaravičius. Naudingų dalykų sužinojome išklaušę ltn. V. Lukiansko pranešimą „Tikėjimas ir emocinis intelektas“.

Kiekviena diena prasidėdavo malda, susikaupimo, apmąstymo ir pasirengimo būsimai dienai valandėle, kiekvienas vakaras baigdavosi padėka už puikiai praleistą laiką. O jis iš tikrųjų buvo puikus. Organizatoriai, rengdami šią konferenciją, neapsiribojo tik pranešimais ir darbu grupėmis. Renginio metu buvo organizuojamos ekskursijos užsienio svečiams ir kitiems dalyviams. Svečiai susipažino su Lietuvos sostine Vilniumi. Visi turėjo galimybę nuvykti į seną-

Kapelionas mjr. Remigijus Butkevičius ir kar. Simona Lukoševičiūtė

Kar. Tadas Grubinskas (kairėje) su latvių delegacija

ją sostinę Trakus. Vakaris buvo rengiamos vakaronės prie laužo, kurių metu išradingi organizatoriai įtraukdavo dalyvius į žaidimų, šokių bei kitokių linksmybių sukūrį, sporto varžybos, kuriose visi galėjo pasireikšti. Rungiantis įvairiose rungtyse, žaidimuose ir estafetėse nugalėdavo, žinoma, draugystė.

Keturios dienos prabėgo neįtikėtina greitai. Paskutinis vakaras – atsisveikinimas: kas keičiasi simbolinėmis dovanėlėmis, kas – telefonų numeriais. Liūdinčių nėra, besidžiaugiančių konferencijos pabaiga taip pat ne. Paskutinį vakarą trukinėjo gitarų stygos, kimo balsai – jau niekas nebebuvo svarbu. Rytoj visi išsiskirstys, liks tik prisiminimai... Niekas nenorėjo, kad taip greitai viskas baigtųsi. Tačiau šio renginio dalyviai jau laukia kitų metų, kai vėl galės atvykti į Lietuvą, į VII tarptautinę krikščioniškąją jaunųjų karininkų ir kariūnų konferenciją.

Skriejome parketu

Kar. Alminas SINEVIČIUS

Gegužės 15 d. įvyko paskutinis II kurso kariūnų šokių vakaras.

Prisimenu, jau nuo pat ryto vieni su kitais diskutavome. Kilo įvairių klausimų: kaip viskas vyks? Į ką komisija atkreips dėmesį? Ir pats aktualiausias – ar po šokių mus išleis į miestą? Vienu elgsena akivaizdžiai išdavė jaudulį, kiti bandė jį slėpti, tačiau tikrai visi iki vieno jaudinosi. Kai kurie krintosi, kad tinkamai nespėjo pasiręsti, kitiems trukdė po įvairių treniruočių skaudantys raumenys ir sąnariai. Tiesa, vieno dalyko niekam nestigo – noro šokti!

Kaip dažnai būna, diena prabėgo nepastebimai, ir šokių vakaras, o kartu ir įskaityta, priartėjo. Jau po pietų kas marškinius lyginosi, kas dailesnę kaklaraiščio mazgą bandė sumegzti, o kas tiesiog sėdėjo prie stalo ir entuziastingai tarpusavyje kalbėjosi. Aš, kai pamačiau savo šokių partnerę ir pabandžiau pajudinti nerangias galūnes, pasijutau kaip aukščiausios klasės šokių asas. Žinoma, juokauju...

O vakaras buvo organizuotas profesionaliai. Viskas prasidėjo nuo lėto valso. Puikiai tai prisimenu ne dėl to, kad turiu gerą atmintį, – tiesiog iš susijaudinimo supainiojau šokio žingsnius ir padariau esminę klaidą, kuri man ir užkirto kelią siekti prizinės vietos. Jei jau užsiminiau apie prizininkus, tai juos ir išvardysiu. Treti liko geras draugas, jau antrus metus miegantis per pusmetrį nuo manęs, kariūnas Remigijus Aleksas ir jo šokių partnerė Jolita Vasiliauskaitė. Antrą vietą užėmė gera laikyvena pasižymintis kariūnas Tadas Mameniškis ir Laura Prapiestytė. O karūną atsiėmė ir vakaro

žvaigžde tapo kariūnas Julius Svirušis su savo šokėja Karolina Skupaite. Tada aš ir įsitikinau, kad geriausi šokėjai gyvena Žemaitijoje.

Iš karto po šokių mūsų laukė iškilminga puota mylimoje valgykloje, kuri pastaruosius dvejus metus mums atstoja biologinę motiną. Po vaišių buvome išleisti į miestą pratęsti linksmybių, tačiau turėjome išsirinkti laikrodininką, kuris stebėtų laiką, nes privalėjome grįžti iki vidurnak-

čio. Tiesa, laikrodininkas turėjo padėjęją, dėl viso pikto. Tas laikas prabėgo dar greičiau nei laukiant šokių vakaro. Ir visi, kaip pridera, laiku grįžome į tarnybos vietą.

Šį vakarą prisiminsiu visą savo gyvenimą, nes nežinau, kada dar turėsiu tokią puikią progą skrietį parketu. Man jį primins ne neiškovota prizinė vieta, ne tos pamokos, kurių per mokslo metus buvo nemažai, o atvirukas, kurį man paskutinį vakarą padovanojo jinai...

II kurso kariūnai – šokių vakaro-konkurso nugalėtojai

Lietuvos karo akademijos karininko vado ugdymo programoje itin svarbi Lietuvos laisvės kovų vietų pažinimo tema.

Birželio viduryje su II kurso kariūnais aplankėme Žemaitijos aukštumas. Dar jų prieigose, tuoj už Kryžkalnio, užsukome į **Bijotus**, kur yra garsūs Dionizo Poškos (apie 1757–1830 m.) baubliai. Rašytojas, tautos atgimimo gaivintojas pirmasis pradėjo tyrinėti lietuvių mitologiją, laikydamas ją neatsiejama kultūros dalimi. Jis pastebėjo senosios lietuvių religijos panašumą į graikų, romėnų ir kitų tautų religijas, pabrėždavo, kad „kiekvienas trokšta žinoti savo tėvynės, savo tautos istoriją, o tik vėliau nori pažinti gretimų valstybių ir visuotinę istoriją“, atkreipdavo dėmesį į žemaičių ir lietuvių tapatumą: „Aš<...> grynas žemaitis,<...> pirmiausia stengiausi pažinti<...> savo gimtąją lietuvių kalbą“. Rusijos okupacijos, rusifikacijos ir polonizacijos sąlygomis D. Poška kalbėjo apie gimtosios lietuvių kalbos, jos gramatikos, tikrosios Lietuvos istorijos sukūrimo reikšmę.

Toliau į šiaurės vakarus, už Akmenos upės – **Kaltinėnai**. Jų kapinėse yra D. Poškos kapas ir paminklas. Kaltinėnų piliakalnyje – „Pilėje“ – buvusi pilis, įtvirtinta 5 pylimais. XIV–XV a. pradžioje Kaltinėnai buvo vienas iš svarbiausių Žemaitijos žemių – valsčių. Žinomi įtakingi Kaltinėnų žemės bajorai: Skvaibutas, Eimundas, Tylenis, Daukša, Rangelis, Skučas (1390 m.) ir kiti. Jie, jų tėvai ir seneliai saugojo Kaltinėnų žemę Kryžiuočių ordino grėsmės laikotarpiu 1370–1400 m., kai Lietuvą puldavo didelės kryžiuočių ir jų talkininkų pajėgos. 1370, 1375 m. šioje žemėje vyko mūšiai ir priešas buvo atremtas. Ties Kaltinėnais veikė 1863 m. sukilėliai.

1944 m. rugsėjo 5 d. Kaltinėnų klebonijoje įvykusiame

įvairių pagrindinių organizacijų (LLA, LLKS ir kt.) atstovų pasitarime buvo nutarta susijungti, kad galima būtų bendrai kovoti su sovietų okupantais. Lietuvos partizanų kovos laikotarpiu Kaltinėnai priklausė Kęstučio apygardai. 1949 m. rugsėjo 9 d. Kaltinėnų valsčiaus Antininkų (Karoblių) kaime kovodamas žuvo Vakarų Lietuvos srities vadas A. Milaševičius-Vairas.

Nuo Kaltinėnų kalvomis artėjame prie aukščiausio Žemaitijos aukštumos taško – **Medvėgalio kalno**, prie kurio kūrėsi ir svarbus istorinis centras. XIV a. Medvėgalis tapo visos centrinės Žemaitijos, Medininkų žemės, gynybos branduoliu. Medininkų žemę Kryžiuočių ordinas 1314–1399 m. daug kartų niokojo. Patį Medvėgalį priešas puolė 1316, 1329 ir 1400 m. Sutelkęs daug pajėgų Ordinas įsiveržė 1320 m. liepos mėnesį. Maršalo vadovaujama kariuomenė siaubė Medininkų žemę, bet gynėjai, „iš anksto pasiruošę kovai“, sumaniai pralaidę priekinius kryžiuočių būrius, puolė jo kariuomenės branduolį ir sutriuškino priešą. 1320 m. mūšis Medininkų žemėje sustiprino Lietuvos valstybę, leido jai veikti plačioje tarptautinėje arenoje.

1329 m. Lietuvą pulti Ordinui padėjo galingos jėgos: Čekijos karalius Jonas Liuksemburgietis su savo karalystės kilmingaisiais, taip pat Silezijos kunigaikštis, daugybė Vokietijos ir Anglijos grafų, valdovų, kilmingųjų. Su jais „link Lietuvos patraukė didysis magistras ir 18 tūkstančių karių, neskaitant pėstijos“ ir vasario 1 d. apsupo Medvėgalio pilį. „Po ilgų kovų“ su galingu priešu gynėjai derėjosi ir agresorius buvo atremtas.

Kartais puldavo abu ordinai (Prūsijos ir Livonijos šakos) ir padarydavo daug žalos. Taip 1370 m. Livonijos kariuomenė nuniokojo Varnius bei Medininkus. 1389 m. abiejų ordinų

įsiveržimas į Medininkų žemę baigėsi atsitraukiančio priešo sutriuškinimu. 1389 m. mūšis, pasibaigęs pergale, buvo vienas iš didžiausių visame 250 m. trukusiame Lietuvos gynybiniame kare su Vokiečių (Kryžiuočių) ordino agresija.

Apie paskutiniuosius XIV a. metais Ordino įsiveržimą į Žemaitiją rašęs Jokūbas iš Ekso, dalyvavęs Ordino talkininkų Meco miesto (Lotaringijoje) būryje, pažymi, kad jie plačiai nusiaubė kraštą, jį degino, niokojo, žmones ėmė į nelaisvę. Žemaičiai buvo priversti atsitraukti į nuostabią girią, kurią jie vadino Šventąja. Joje buvo labai stipri tvirtovė iš tvirtų rąstų, stovėjo gražūs pastatai, ir visa tai buvo krikščionių paimta. Išanalizavus aplinkinių šventviečių, šventosios Ašvietės girios padėtį, atrodo, kad šventojoje girioje minima pilis ir bus Medvėgalio.

Medvėgalio pilies-piliakalnio didelė aikštelė (110x20–22 m), saugoma stačių šlaitų, pylimų ir terasų. Pietryčiuose stūkso kelios kalvos, tarsi aukštutiniai papiliai, kuorai, vakaruose – aukštasis (234,8 m) Medvėgalio kalnas – puiki žinios apie pavojų perdavimo ir priėmimo vieta, piečiau – Alkos kalnas – šventvietė, pagal tradiciją – Perkūno šventykla, šventasis miškas. Kalnų apsupto ploto viduryje buvo senovės gyvenvietė (2 ha, rasta grublėtosios keramikos, datuojama I tūkst.). Šį kompleksą saugojo ir vandenys – pelkė, per kurią vedė slaptas takas – kūrgrinda.

Ordino puolimo metu šis ir kiti centrai buvo naikinami ir atstatomi. Jie simbolizavo žemaičių – lietuvių – dvasinę stiprybę kovoje su agresyviomis viduramžių jėgomis ir didelį ryžtą pasiaukojamai ginti Tėvynę. Atrėmus Ordiną, XV–XVI a. gyvenimas vėl atgijo. Medvėgalio istorinis vaidmuo vėliau teko Medininkams – Varniams.

Varnių regiono praeitis siekia

tūkstančius metų. Lūksto–Biržulio ežeryne bei gretimų teritorijų upelių pakrantėse būta seniausių dabartinės Žemaitijos teritorijoje vėlyvojo paleolito (X–IX tūkst. pr. Kr.) ir mezolito medžiotojų bei žvejų trumpalaikių gyvenviečių, kapinynų. Neolito laikotarpiu (nuo 4000 m. pr. Kr.) regionas jau buvo tirštai gyvenamas. Varnių apylinkės tapo svarbia baltų protėvių gyvenamąja vieta. Kaip liudija archeologiniai radiniai, patys Varniai pradėjo kurtis XIII–XIV a. prie ežerus jungiančio upelio perėjos – „Varnelės tilto“ (1385 m.). Upelio dešiniame krante klestėjo prekyba ir amatai, o kairiajame krante buvo kapinės, alkvietė – vėliau katedra. Siekdamas atremti Ordino dvasinę diversiją, Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas 1417 m. įkūrė Medininkų vyskupiją ir Varnių katedrą (ji buvo mūrinė, dabartinė Varnių katedra statyta Žemaičių vyskupo Kazimiero Paco 1691 m. jau kitoje Varnelės pusėje).

XVI a. Varniai tapo vienu iš svarbiausių lituanistinės kultūros centrų visoje LDK. Žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis (1576–1609 m.) Varniuose subūrė kūrbiniam darbui ir lėšomis aprūpino istoriką Motiejų Strijkovskį, parašiusį plačią LDK istoriją („Kronika...“), išspausdintą 1582 m., Mikalojų Daukšą, lietuviškų katalikiškų raštų rengėją, literatūrinės lietuvių kalbos kūrėją. Lietuvybei svarbus M. Daukšos „Postilės“ (1599 m.) įvadas, pabrėžiantis didžiulę gimtosios kalbos reikšmę. Taip Varniuose buvo plėtojama tautinės valstybės puoselėjimo idėja.

Po kelių šimtmečių, XIX a. antroje pusėje, rusifikacijos sąlygomis Varniuose gyveno ir veikė kitas didis Žemaičių vyskupas, rašytojas Motiejus Valančius (1801–1875 m.). Subūręs bendraminčius, įtraukęs ir valstietiją, jis sukūrė slaptą organizaciją caro uždraustai lietuviškai literatūrai Tilžėje leisti, gabenti per sieną ir platinti Telšių (Žemaičių) vyskupijoje, steigė slaptąsias lietuviškas mokyklas, kėlė visuomeninę lietuvių kalbos reikšmę, ugdė liaudį, plėtojo blaivybės sąjūdį.

Minėtiems žymiesiems vyrams pagerbti Varniuose 1999 m. atidengtas paminklas vyskupui Merkeliui Giedraičiui ir kanauininkui Mikalojui Daukšai. Prieš vyskupo Motiejaus Valančiaus namą atstatytas jam skirtas pa-

minklas (senojo paminklo biustą per sovietinę okupaciją išsaugojo žmonės po namo grindimis).

Varnių apylinkėse vyko kova su sovietine okupacija. 1953 m. rugpjūčio 23 d. prie Lūksto ežero netoli Varnių žuvo Žemaičių apygardos vadas V. Montvydas-Žemaitis, jo adjutantas B. Alūza-Bedalis ir laikraščelio „Laisvės varpas“ bendradarbė Irena Petkutė-Rima.

Pro Užventį vykstame link Luokės, prie **Šatrijos kalno**. Tai senovės šventvietė ir gyvenvietė (piliakalnis), garsi padavimais: milžinai čia buvusią bažnyčią (t.y. šventyklą) apipylė žemėmis; ant kalno degė amžinoji ugnis, kūrenama vaidilučių; prie Šatrijos žinyčios buvęs bokštas, čia gyveno žyniai. Kalnas esąs svarbiausioji raganų buveinė. Piliakalnio ir jo papėdės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis datuojamas I tūkst. pr. Kr.–XIII a. Piliakalnio aikštelė ovali, 60x40 m. Šlaituose – gynybinis griovys, pylimas, terasos.

Šatrijos papėdėje – **Luokė**. Čia budėdavo senovės kariai, laukdami priešo. Luokės kapinėse palaidoti dėl Lietuvos laisvės kovoję 7 Vasiliauskų šeimos partizanai.

Nuo Šatrijos pasiekiamo **Kražius** – seną istorinį Žemaitijos centrą. Priegose, tolumoje, matyti ilga mišku apaugusi kalva – tai Medžiokalnė (alkakalnė), pagal padavimus – senovės šven-

Prie paminklo vysk. M. Giedraičiui ir M. Daukšai

tasis kalnas, kuriame po ažuolu buvo kūrenama šventoji ugnis, garbinama medžioklę globojusi deivė Medeinė. Kražių istorinis, gynybinis centras – pilis buvo į pietryčius nuo dabartinio miestelio Papilių piliakalnyje, įrengtame kalvoje (aikštelė ovali, 65x45 m). Joje rasta grublėtosios ir žiestos keramikos. Piliakalnis datuojamas I tūkst.–XIII a. Pilyje XIII a. pirmoje pusėje galėjo reziduoti ir kunigaikštis Vykintas. Šį krašto gilumoje buvusį senovės gynybinį ir dvasinį centrą Ordinas sunkiai pasiekdavo (tik po Algirdo mirties tais pačiais 1377 m. Ordino magistras su talkininkais niokojo šias apylinkes).

1417 m. Kražiuose Vytautas pastatė bažnyčią. XVII a. 2-ajame dešimtmetyje tuometis Žemaičių seniūnas, žymus karo vadas, didysis LDK etmonas Jonas Karolis Chodkevičius (Katkus) Kražiuose 1614 m. įkūrė Jėzuitų kolegiją, o 1618 m. – bažnyčią. Kolegijos ir bažnyčios kompleksas plėstas jau sunykusios, Mikalojaus Radvilos Juodojo XVI a. 7-ajame dešimtmetyje statytos mūro pilies – rūmų – prie Kražantės vietoje. Kražių kolegija XVII–XIX a. Lietuvoje buvo žymus mokslo ir kultūros židinys. Kitame miestelio gale, prie benediktinių vienuolyno mūrinės bažnyčios (statytos XVIII a. vid.), pagerbėme 1893 m. lapkričio 10 (22) d. Kražių skerdynių aukas. Šie įvykiai plačiai nuskambėjo Europoje ir Amerikoje, parodė Rusijos rusifikacinės politikos žiaurumą ir paprastų mūsų žmonių, kražiškių, ryžtą kovoje su ginkluotais kazokais ginti savo bažnyčią, savo teises. Į Kražių skerdynes panašios Sovietų Sąjungos kariuomenės surengtos skerdynės Vilniuje 1991 m. sausio 13 d., kai buvo ginama Lietuvos nepriklausomybė.

Kražiais baigėme mūsų vienos dienos išvyką po istorines Žemaitijos vietas.

Kelionė į Žemaitiją

Kariūnai Vidmantas ŠAUČŪNAS, Tadas MAMENIŠKIS, Kęstutis SKIEZGILAS

Kiekvienais metais antro kurso kariūnai kartu su doc. dr. Romu Batūra vyksta į Vakarų Lietuvą, Žemaitiją, kad savo akimis pamatytų vietas, kur buvo organizuojama šios Lietuvos dalies gynyba kovų su kryžiuočiais metu, aplankyti svarbiausius gynybinio komplekso piliakalnius.

Ir šiemet birželio 14 d. nuo pat ankstauro ryto nekantraudami laukėme, kada prasidės ši kelionė. Pažintinę išvyką pradėjome nuo garsiųjų Baublių. Tai įspūdingo dydžio ažuolų kamienai, kurių viduje yra įrengti kambariai. Juos čia atgabeno garsus XIX a. pr. rašytojas, istorikas, kultūros veikėjas, didelis senienų ir gamtos mylėtojas Dionizas Poška. Įspūdingo dydžio kamienuose buvo įkurtas pirmasis Žemaitijos muziejus. Toliau tęsėme kelionę link mūsų pagrindinio tikslo – piliakalnių.

Pirmasis tvirtas kariūnų kojas pajuto Medvėgalio piliakalnis, tapęs amžinąja poilsio vieta daugeliui senovės lietuvių ir kryžiuočių. Nuo šio piliakalnio matyti dideli Žemaitijos krašto miškų masyvai, laukai ir ežerai. Pasak doc. R. Batūros, nuo Medvėgalio kalno buvo siunčiami signalai apie artėjantį priešą kitoms pilims.

Nuo šio gana įspūdingo dydžio kalno patraukėme link kito, vadinamo raganų kalva, – Šatrijos piliakalnio. Tik sustoję šalia esančioje aikštelėje pastebėjome, kad šio piliakalnio vakarinis ir rytinis šlaitai labai statūs, daugiau kaip 25 m aukščio, ir spėjome, kad jo istorija bus tikrai įspūdinga. Pradėję lipti stačiais Šatrijos šlaitais sutikome šiukšles renkanti seno-

lį ir jo paklausėme: „Iš kur tiek daug šiukšlių?“ O šis savo žemaitiška tarme atsakė: „Onins vakar buvo.“ Nelabai supratę, ką reiškia „Onins“, paprašėme šį žodį paaiškinti tarp mūsų kariūnų esančių žemaičių. Jie „išvertė“, kad vakar buvo Oninės.

Užlipę ant piliakalnio pamatėme dar įspūdingesnį kraštovaizdį, nei prieš tai atsiskleidusį nuo Medvėgalio. Doc. R. Batūra sakė, jei žvaigždėtą naktį sukurtume didelį laužą, jo žiburys būtų matyti esantiems ant Šiaulių piliakalnių. Nuo šio piliakalnio, kuris ypač sudomino savo istorija, pasukome link paskutinės mūsų išvykos stotelės – Kražių miestelio.

Kražiai – viena garsiausių Žemaitijos gyvenviečių. Vietovės pavadinimas kilo nuo esą senovėje čia gyvenusio kažkokio Gražio. Doc. R. Batūra mums papasakojo apie garsiąsias XIX a. Kražių skerdynes bažnyčioje. Pasak docento, caro įsakymas uždaryti Kražių benediktinių vienuolyną, įkurtą XVII a., sukėlė kruviną taikių vietos gyventojų ir caro kazokų susirėmimą. Kražiuose apžiūrėjome 1614 m. jėzuitų įkurtą kolegiją, tiksliau – jos pamatus. Šiandien iš jėzuitų paveldo tėra likęs mokinių bendrabutis – bursa. Tai dviejų aukštų raudonų plytų pastatas su išlikusiais rūšiais kairiajame Kražantės krante. Šiais metais jį žadama įrengti, padaryti gyvenamą.

Smagu, kad šiemet antrame kurse yra keletas kariūnų iš Žemaitijos, kurie kelionės metu noriai dalijosi ir savomis žiniomis apie mūsų lankomus objektus.

Kariško gyvenimo išbandymai – pusšimčiui Lietuvos studentų

Eglė TRATAITĖ

Lietuvos karo akademijoje 2008 m. balandžio 14–19 dienomis antrą kartą organizuota konferencija „Lietuvos jaunimo pilietinio ugdymo problemos“.

Pagrindinis renginio tikslas – skatinti Lietuvos jaunosios pilietinės visuomenės patriotiškumą ir pilietiškumą.

Konferencija „Lietuvos jaunimo pilietinio ugdymo problemos“ Lietuvos aukštųjų universitetinių mokyklų ir kolegijų studentams suteikė galimybę susipažinti su Lietuvos karo akademijoje taikomais lyderio ugdymo metodais, mokymo ir gyvenimo sąlygomis, kariuomenės struktūra, dėstomais karybos dalykais. Programa truko savaitę.

Šioje konferencijoje dalyvavę studentai susipažino su Lietuvos kariuomenės ir Karo akademijos tikslais ir uždaviniais Lietuvai esant NATO nare.

Projekto metu iš įvairių Lietuvos aukštųjų mokyklų atvykę studentai kartu su kariūnais gyveno Karo akademijos kareivinėse, laikėsi nustatytos griežtos dienotvarkės, dalyvavo paskaitose, seminaruose, diskusijose („Pilietiškumo problemos šiuolaikinėje visuomenėje“, „Profesionalioji kariuomenė Lietuvoje. Dabartis ir perspektyvos“) pagal patvirtintą tvarkaraštį, taip pat išbandė savo jėgas kompleksinėse lauko pratybose Lietuvos kariuomenės Centriniam poligone, kur turėjo galimybę pajusti tikro kariško gyvenimo subtilumus.

Projekte dalyvavo 49 Lietuvos aukštųjų mokyklų deleguoti studentai.

Kyviškėse

Kar. Gytis ŠEGŽDA, Valius URBONAS

Ilgai planuota kelionė į Kyviškes pagaliau įvyko. Mes aštuoniese, pirmoji LKA kariūnų – būsimų karinių oro pajėgų specialistų – laida, birželio 18 d. kartu su plk. ltn. E. Meleckiu ir kpt. J. Švilpa išvykome į netoli Vilniaus esantį aerodromą. Čia susipažinome su civiline ir karine aviacijos technika. Visiems labai patiko plk. ltn. E. Meleckio akrobatinių skrydžių lėktuvu JAK-52 atlikta laisvoji programa. Taip pat stebėjome akrobatinius šuolius parašiu-tais iš lėktuvo An-2. Jie mums atrodė labai pavojingi. Tad likome sužavėti šia turininga ir įdomia pažintine išvyka ir tikimės dar kada nors nuvykti į Kyviškes ar kitas aviacijai pri-taikytas vietas. Dėkojome plk. ltn. E. Meleckiui, kuris supažindino mus su KOP.

Nuotraukos kariūnų ir kpt. Jono Švilpos

Kaunas maskvėnų okupacijos metu (1655–1661 m.)

Doc. dr. Elmantas MEILUS

2007 m. žurnalo „Kariūnas“ 92 numeryje spausdinome istoriko dr. Elmanto Meilaus straipsnį „Vilniaus pilių apsiaustis ir išsivadavimas iš maskvėnų (1660–1661). Šiame numeryje toliau tęsiame straipsnių ciklą apie to meto įvykius Kaune ir jo apylinkėse. Autorius remiasi istorikų darbais, taip pat neskelbtais archyviniais šaltiniais.

Maskvos valstybė, 1654 m. gegužę pradėjusi agresiją prieš Lenkijos ir Lietuvos valstybę, per pirmuosius porą metų pasiekė įspūdingų laimėjimų. Jau 1655 m. vasarą agresorių rankose atsidūrė beveik visa Baltarusija, o rugpjūčio 8 d. buvo užimta Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės sostinė Vilnius. Ilgai nedelsdamas caras Aleksejus Michailovičius iš Vilniaus pasiuntė korpusą, vadovaujamą kunigaikščio Piotro Čerkaskio, užimti Kauno. Jis tikėjosi, kad pavyks užvaldyti visą Lietuvą, o gal net Varšuvą. Prieš ateinant maskvėnams kauniečiai slėpė turtą ir traukėsi: vieni bėgo į Kėdainius ir Žemaitiją, kiti pasiekė Prūsiją ir Karaliaučių. Vien vokiečių iš Kauno į Prūsiją pabėgo nemažai – 85 šeimos, 481 asmuo.

Kaip rašo Adolfas Šapoka,

lietuviai, turėdami mažai pės-tininkų, nesiryžo ginti silpnai įtvirtinto Kauno. P. Čerkaskio kariuomenė greičiausiai rugpjūčio 18 d. (kai kur nurodoma 16 d.) užėmė Kauną. Netrukus jam buvo įsakyta žygiuoti į Gardiną, ir kunigaikštis, palikęs Kaune nedidelę įgulą, vadovaujamą Silos Stepanovo, išžygiavo. Žemaitijos ir Šiaurės Lietuvos maskvėnai nebepaėmė, nes ten jau buvo švedai. Apie 1654–1655 m. laimėjimus rusai rašė, kad buvo užimti 69 LDK miestai. Štai kaip aprašytas Kaunas: *Tuo pačiu metu valdovo vaivados paėmė Kauno miestą, o Kauno miestas mūrinis, nedaug mažesnis už Vilnių, ir rūmai jame visi mūriniai.*

Deja, ne ką daugiau žinome apie Kauno užėmimą, nebent tai, kad jis buvo silpnai įtvirtintas,

todėl, kai rusai priartėjo, įgula paliko miestą. A. Šapoka pateikia duomenų, iš kurių galima spręsti, kad Kauną besitraukdama apiplėšė ir pačių lietuvių kariuomenė, jog trumpai čia buvęs ir nedidelis švedų dalinys, kai rusai trumpai pasitraukė (gal 16 d. buvo įžengę jų žvalgai, o 18 d. miestą galutinai užėmė?).

Antanas Tyla straipsnyje apie Kauno strateginę reikšmę XVII a. viduryje rašo, kad palei Nevėžio upę tuo metu ėjo maskvėnų ir švedų okupuotų teritorijų riba ir, kai švedai 1656 m. vasaros pradžioje faktiškai buvo išvyti iš Žemaitijos, ši teritorija tapo lietuvių išsivaduojamojo karo iš rusų okupacijos placdarmu, o Kaunas – pafrontės miestu ir tvirtove, kurią visoms kariaujančioms šalims buvo ypač svar-

Kauno pilies liekanos. 2008 m.

bu turėti, nes tas, kas kontroliavo šį miestą, kontroliavo ir visą laivybą Nemunu ir Nerimi.

Kaip minėta, Čerkaskis rugsėjo 1 d. Kauno vaivada iš savo dalinio paskyrė Silą Stepanovą. Davė jam 30 dragūnų ir 2 pulkus pėstininkų, vadovaujамų užsieniečių, kurių nemažai tuo metu tarnavo caro kariuomenėje, pulkininkų Lorencio Martoto ir Adomo Golforto. Jiems buvo skirta 10 varinių patrankų ir jų šaudmenų, o šautuvams – dagties, švino ir parako. Papildomai buvo išsiųstos 4 statinės po 16 pūdų šautuvų ir patrankų parako bei po 2 vežimus dagties ir švino. Prisakyta gerai įsirengti stovyklą, įsitvirtinti ir ginti miestą bei apylinkes nuo lietuvių ir kitų priešų. Vaivada S. Stepanovui nurodyta priskirtoje įguloje palaikyti tvarką, jos kareivius teisti ir bausti. Taip pat įsakyta visur pastatyti sargybas apsaugai užtikrinti ir stebėti, kad stovykloje nebūtų prekiaujama vynu ir tabaku, žaidžiama kauliukais, ištvirkaujama (bliadni) ir vagysčių. Kaip 1655 m. spalio 4 d. pasakojosi pats rusų įgulos vadas pas jį apsilankiu-

siam švedų atstovui ir inkognito atvykusiam kunigaikščiui Jonušui Radvilai, jie nori Kauno pilį paversti galinga tvirtove, todėl aplink ją kasami grioviai.

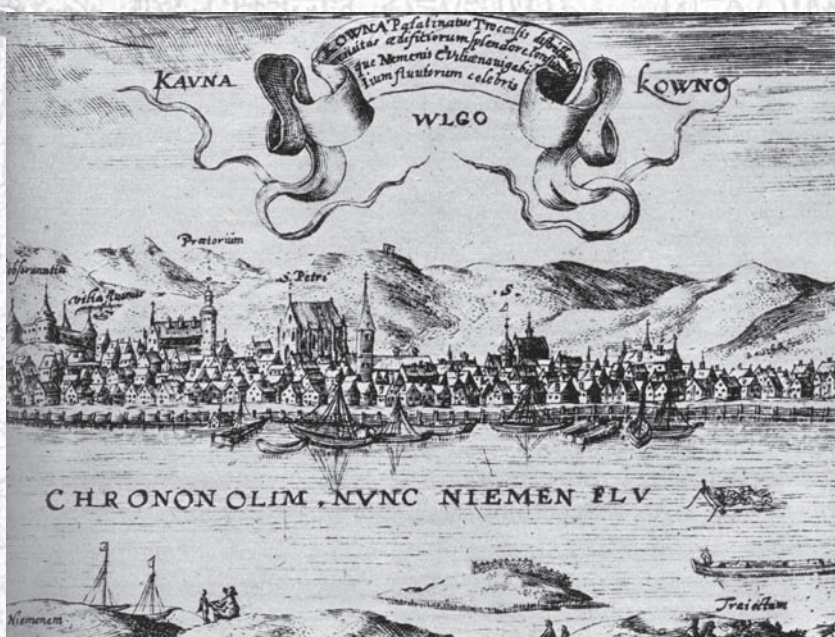
Kaip atrodė Kaunas praėjus maždaug trims savaitėms po užėmimo, vaizdingai aprašė bajoras Steponas Medekša, kurio 1655 m. rugsėjo 9 d. atsiminimų fragmentą pateikė A. Tyla:

Užėjome į parapijinę ir vienuolių bažnyčias, nes tik jų pastatai išliko, tačiau altoriai išgriauti, sužaloti, vietomis apdeginti, knygos išdraskytos, mirusieji iš karstų išvartyti, į ką su gailėsčiu vos žiūrėti galėjome. O mūrinių sveikų iki pamatų namų beveik nematyti. Prie parapijos bažnyčios sėdėjo keliolika suvargusių moterų ir mergaičių; <gulėjo> penki lavonai, nuo kurių sklido baisus kvapas <...> Toliau mums eiti neleido ir tai per jėgą pamatėm tas bažnyčias, nes grasinta. Visame mieste tiktai vienas naujas bravoras, bet ir tas derva išteptas, mat negalėjo jo sudeginti. Prie Šv. Kryžiaus bažnyčios, lauke prie Nemuno, Maskvos pėstininkų stovykla apie 14 vėliavų, kurios galėtų turėti 600 ar 700

žmonių <...> Pakeliui pilna lavonų, kaimai, miesteliai, dvarai sudeginti, sunku pamatyti sveiką varganą trobelę.

Kaune, kaip ir kitose užimtose teritorijose, okupantai reikalavo, kad gyventojai prisiektų carui ištikimybę, rengė išpuolius į apylinkes. Lietuviai iš Kėdainių ir Užnemunės juos taip pat puldinėjo. Miestas buvo apiplėštas ir savų, ir svetimų, labai nukentėjo bažnyčios. 1656 m. vasarą Kauno bernardinai prašė caro gražinti Kauno vaivados iš bažnyčios paimtą turtą. Jie rašė, kad, kai 1655 m. caro kariai artėjo prie miesto, prieš bėgdami užkasė žvakides, indus, drabužius ir kitą turtą, tačiau šis turtas rusų buvo iškastas ir kartu su varpinės variu nugabentas į vaivados sandėlius. Dabar vienuoliai grįžo ir prisiekė carui amžiną ištikimybę, todėl prašo gražinti kas paimta (caras nurodė buitinius daiktus ir žvakides atiduoti). Įdomu, kad kauniečiai, atrodo, kaip pažymėjo Rasa Varsackytė, buvo linkę daugiau bendradarbiauti su švedais, nes būtent tuo kai kuriuos miestiečius tuo metu kaltino Lenkijos ir Lietuvos valdovas Jonas Kazimieras. Tačiau su maskvėnais kolaboruoti labiau buvo linkę kai kurie vilniečiai, gal todėl, kad švedų užimtos teritorijos buvo toliau.

Apie padėtį prie Kauno iki 1656 m. kovo mėn. galima spręsti iš caro Aleksejaus Michailovičiaus rašto Švedijos karaliui Karoliui X Gustavui. Caras prašo, kad švedų karalius nurodytų saviškiams nei į Kauną, nei į kitas maskvėnų užimtas teritorijas nekišti nosies. Toliau teigiama, kaip 1656 m. vasario mėn. iš Kauno rašė kunigaikštis Lvovas, kad švedų kariai plėšia, kankina ir net žudo carui prisiekusius Kauno pavieta įvairių luomų žmones, o kai jis pasiuntė būrį rusų karių gyventojų sau-

Kaunas XVII a. pradžioje. Kairėje, pakraštyje, matyti pilis.
T. Makovskio graviūra

goti, atvykęs trijų vėliavų dydžio švedų būrys (vėliava – 100–200 karių kovinis vienetas) tuos rusus sumušė ir paėmė į nelaisvę, dar vietos šlėktas apiplėšė. Todėl caras karaliaus prašė užpuolikus nubausti, o turtą gražinti. Nors, kaip jau rašyta, patys maskvėnai per visą savo buvimo Kaune laiką nuolatos rengė grobiamuosius išpuolius į artimesnes ir tolimesnes apylinkes, vis dėlto 1656 m. vasarop aprimus karo veiksams ir gyvenimui grįžtant į vėžes, pradėjo atsigausti prekyba Nerimi nuo Vilniaus iki Kauno ir toliau Nemunu bei kanalais iki Karaliaučiaus. Maskvėnai iš pirklių rinko muitus, o kai kada ir paplėšikaudavo ar dėl nežinomų priežasčių net sudegindavo jų prie Kauno sukrautas prekes.

Iš 1656 m. vasarą rašyto vaivados S. Stepanovo rašto į Maskvą aišku, kad mieste jau veikė maskvėnų teismas, jog Kauno pavieto šlėktos dar nebuvo išsirikusios savo teisėjų. Nors caras tai padaryti leido, tačiau šlėktos pykosi ir jų neišsirinko, todėl Kauno pavieto seniūnas Jonas Geištoras prašė, kad teisėju jį paskirtų, o jei ne, grasino pats jėga užimsias Kauno Turgaus aikštėje 3 ar 4 mūrnamius ir ten imsiąs teisėjauti. Caras liepė teisėjus išsirinkti. Iš tos pačios dienos (1656 m. rugpjūčio 8 d.) kito šio vaivados rašto aiškėja, kad Kaune tebebuvo dvi įtvirtintos maskvėnų stovyklos (matyt, viena pilyje, o kita prie karmelitų vienuolyno). Vaivada skundėsi vienu iš savo majorų: kai jis sunkiai sirgo, šis pasiėmė geležines duris (jos, matyt, buvo atimtos iš miestiečių), kuriomis buvo užtaisytos įvairios abiejų įtvirtinimų išlaužos, kad apsaugotų gynėjus nuo šautuvų ugnies ir kad nesimatytų, kas vyksta viduje. Caras nurodė duris gražinti ir jomis užtaisyti įtvirtinimus. Kokia nestabili buvo okupantų

padėtis, rodo kitas to meto Kauno vaivados Stepanovo pranešimas. Jame vaivada teigia, kad Kauno pavieto šlėktos ketina išduoti ir kartu su reguliariąja lietuvių kariuomene pulti miestą.

Ne viskas buvo gerai ir pačioje okupantų kariuomenėje, kurios kovinis pajėgumas mažėjo dėl blogo aprūpinimo, ligų ir dezertyravimo. Štai 1658 m. balandžio mėn. maskvėnų Vilniaus vaivada Michailas Šachovskojus susirašinėjo su Kauno įgulos plk. Zaksu dėl dezertyrų. Mėnesio pradžioje vaivada prašė, jei Kaune pasirodytų iš Vilniaus įgulos pabėgęs kareivis, jį suimti ir gražinti. Tačiau, kaip atrašė pulkininkas, jis nepasirodė. Balandžio 18 d. jau pulkininkas prašė, jei Vilniuje pasirodytų, suimti, sukaustyti ir gražinti du Kauno įgulos karius. Karių atlyginimai iš Maskvos buvo siunčiami į Vilnių, o iš čia – į Kauną. Dažnai iš Vilniaus į Kauną buvo siunčiama ir amunicija bei grūdai. Kadangi Kaune nebuvo stačiatikių dvasininko, caras paskyrė algą popui, kad aptarnautų Kauno įgulą.

1658 m. vasarą Abiejų Tautų Respublikos pasiuntiniams vėluojant atvykti į Vilnių derėtis su rusais, karo vaivadai kunigaikščiui Jurijui Dolgorukiui rugpjūčio pradžioje buvo įsakytą iš Vilniaus žygiuoti į Kauną ir iš ten pradėti Žemaitiją ir Šiaurės Lietuvą nukariauti. Tuo pat metu netoli Kauno, Lapėse, telkėsi ir reguliariosios Lietuvos kariuomenės bei pašauktinių daliniai, kuriems pasirodžius netoli miesto, prie Neries įvyko kautynės. Iš pradžių lietuvių dalinys sutriuškino nedidelį maskvėnų būrį, bet po poros valandų lietuviai patys buvo užpulti kur kas didesnio okupantų dalinio ir, patyrę skaudžių nuostolių (netekta apie 500 karių), priversti pasitraukti toliau nuo Kauno. Dolgorukio kariuomenė jau žygiavo link Kė-

dainių, tačiau, atvykus lietuvių atstovams, mėnesio pabaigoje gavo įsakymą grįžti. Grįždamas iš Kauno savo patrankas ir dalį kareivių jis plukdė Nerimi, nes, kaip rašė, vilniečių vežimai buvo nepatikimi.

Lietuviai tuo metu Kauno apylinkėse ir toliau laikė išpėtininkų ir raitelių sudarytą nedidelį dalinį, kuris turėjo stebėti ir kiek įmanoma kaustyti maskvėnų įgulos veiksmus. Yra duomenų, kad jie net keletą kartų bandė atakuoti Kauno pilį, bet nesėkmingai. Sulaukę pastiprinimo, 1659 m. pradžioje lietuviai Kauną apsupo ir, kaip pranešė Vilniaus vaivados šnipai, sausio 14 d. puolė pilį, bet įgula apsigynė, o po to surengė sėkmingą išpuolį ir paėmė belaisvių. Tačiau po nesėkmingo puolimo lietuviai apsupties nenutraukė. Nors dalis kariuomenės, kad galėtų prasimaitinti, pasitraukė, apsiaustį toliau tęsė apie 1000 karių. Vėl iš šnipų apie tai sužinojęs, Vilniaus vaivada M. Šachovskojus 1659 m. vasario mėn. iš Vilniaus atsiuntė apie 1100 karių būrį, kuris priverstė lietuvius pasitraukti ir nutraukti apsuptį. Caro nurodymu buvo pakeista apsuptį ištvėrusi įgula.

Maskvėnai iš Kauno vėl pradėjo rengti reidus į apylinkes, tačiau beveik po pusmečio (liepos 18 d.) vilniečių šnipai pranešė, kad liepos 14 d. Kauną apsupo 6 000 Potockio vadovaujamų lenkų karių, o Žemaitijoje bei Kauno paviete paskelbtas visuotinis šaukimas. Bet, matyt, lenkų kariai neturėjo artilerijos ir netrukus buvo pasiūsti į kitus frontus. Padėtis iš esmės pradėjo keistis 1660 m. vasarą, kai po kelių sėkmingų mūšių lietuvių ir lenkų kariuomenės išlaisvino vakarinę ir centrinę LDK dalis. Čia liko neatsimtos tik Bresto, Gardino, Vilniaus ir Kauno tvirtovės. Pačių rusų duomenimis, Kauno

pilis buvusi tvirta, šturmu nepa-
imama, turėjusi daug atsargų, ją
gynė 200 karių.

1660 m. rugpjūčio 16 d. val-
dovas Jonas Kazimieras nurodė
LDK vakarinių pavičių šléktoms
blokuoti Gardino ir Kauno pily-
se įsitvirtinusias maskvėnų įgu-
las ir taip nors iš dalies atlais-
vinti Nemuno ir Neries kelius
(Vilniaus pilies įgula jau buvo
blokuojama). Upytės ir Kauno
pavičių pašauktiniai gan nevy-
kusiai bandė įvykdyti šį įparei-
gojimą, todėl maskvėnai ir toliau
retkarčiais rengdavo išpuolius į
apylinkes. Bet kai pasidavė Vil-
niaus įgula (1661 m. gruodžio
3 d.), Kauno pilies vakariniuose
LDK pakraščiuose liko vienin-
telė tvirtovė, kurioje dar laikėsi
maskvėnai. Jai, atkirstai nuo dar
rytiniuose LDK pakraščiuose
besilaikančių maskvėnų, sulaukti
iš ten pagalbos beveik nebeliko
vilčių, todėl buvo tik laiko klau-

Karališkieji husarai. XVII a.

simas, kada jie pasiduos. Apsup-
tiems maskvėnams vis buvo pa-
siūloma pasiduoti, tačiau įgula
atsisakydavo.

Pasidavus Vilniaus piliai,
prieš išvykdamas iš sostinės val-
dovas Jonas Kazimieras pasiūlė
kunigaikščiui Boguslavui Ra-
dvilai žygiuoti prie Kauno ir jį
iš maskvėnų atsiimti. Tačiau jis
tuo metu (1661 m. gruodžio 9 d.)
parengė Kauno pilies paėmimo
planą, nes 4–5 savaitėms išvyko
į savo valdas Slucke, pareiškęs,
kad, kol neužšals upės, jo ne-
bus galima įgyvendinti. Kuni-

gaikštis taip ir nespėjo grįžti ir
pradėti vadovauti Kauno pilies
puolimui, nes gruodžio 26 d.
maskvėnų įgula ne visai aiškio-
mis aplinkybėmis (trūksta tiks-
lesnių duomenų) pasidavė. Kad
ir kaip ten būtų, kunigaikščio
parengtu 15-os punktų planu,
matyt, buvo vadovaujama si-
ngiantis šiam šturmui.

Pirmiausia kunigaikštis įver-
tino blogą visos kariuomenės
pasirengimą, o tai parodė ilgai
trukusi Vilniaus pilies apgula,
nes galiausiai maskvėnai patys
nepasidavė. Todėl nurodoma

Lenkų ir lietuvių XVII a. dragūnas

įgyvendinti toliau išvardytas priemonės. Konstatuojama, kad Kaunas yra nedidelėje įtvirtintoje teritorijoje, dviejų upių santakoje, todėl atakuoti galima tik iš priekio. Nors pilyje tik 240 karių, tačiau labai gerų, kurie vien priekį gindami gali sėkmingai priešintis. Todėl reikėtų 2 000–2 600 pėstininkų, nes net mažose pilyse maskvėnai atkakliai ginasi, ir tikėtis, kad jie pasiduos, neverta, taip pat 200 raitelių patruliams siųsti, kad užkirstų kelią bėgliams bei šnipams, kaip kad prie Vilniaus buvo. Tie 2 000 pėstininkų žiemą negali būti varganai aprenkti, todėl būtina parūpinti jiems tinkamą aprangą, nes sunku įsivaizduoti, kaip gali esant dideliems šalčiams kareiviai pusnuogiai dirbti ar stovėti sargyboje. Taip pat įspėjo, kad kareiviai dažnai kenčia didelį nepriteklių, dažniausiai dėl to, jog jiems neduodama pinigų: tik dalis išmokama to, kas priklauso, todėl tiek pėstininkai, tiek raiteliai iš anksto už tris mėnesius turi gauti pusę atlyginimo pinigais, o kitą pusę – rugiais. Karininkai taip pat turi gauti savo atlyginimus, nes, spaudžiami alkio, daugiau apie plėšikavimą nei apie tarnybą

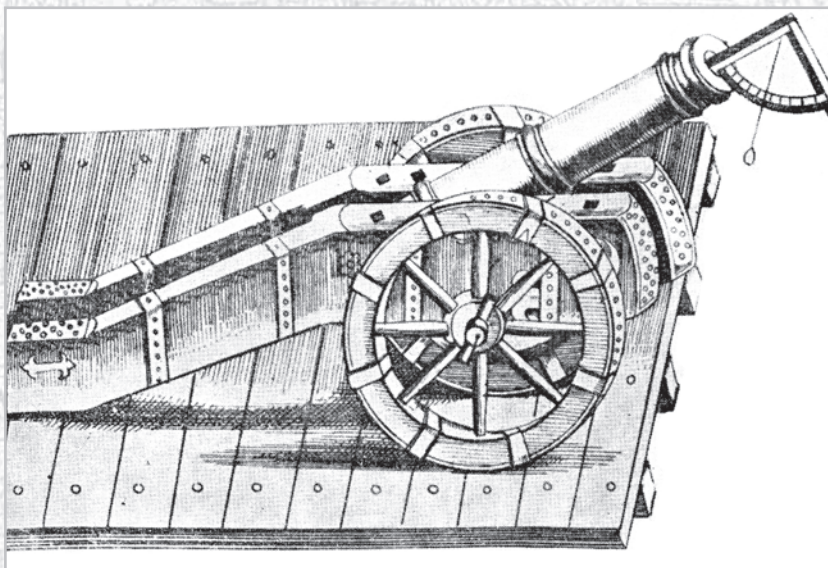
galvoja. Be to, reikia universalais visoms vietos šlėktoms nurodyti, kad vežtų rąstus statinių tvorai, darytų žemių pripilamus krepšius artilerijos įtvirtinimams statyti, kastų zigzagines prieigas prie pilies sienų ir baterijas mediena sutvirtintų. Šis miestas tik pasitelkus artileriją, t.y. patrankas ir mortyras, gali būti paimtas, todėl reikia 4 puskartaučių, 2 dvylikos svarų ir 4 šešių arba keturių svarų patrankų, taip pat praverstų iš Vilniaus pilies atgabenti 2 mortyras. Šešioms didžiosioms patrankoms atskirai reikia skirti po patrankininką ir du padėjėjus, taip pat kiekvienai iš jų po 80 sviedinių, o kiekvienai mortyrai – po pirotechniką ir 100 bombų, 200 centnerių parako, tiek pat dagties ir proporcingai alavo. Reikalingas ir pastovų atlyginimą gaunantis minininkas, artilerijos komendantas, prie jo turėtų būti šešetas paklusnių dailidžių, kuriems po talerį arba mažiausiai po du auksinus per savaitę tektų mokėti. Jie bus reikalingi tiltams per griovius tiesti, kilnojamiems skydams pėstininkams pridengti, minų korpusams apmušti, nes žiemą žemėmis visa tai apipilti sunku, todėl reikės medžiu ap-

taisyti. Dar prireiks 400 kirvių ir 1000 kastuvų bei kaplių, 500 rankinių granatų ir pirotechniko, kuris mokėtų su jomis elgtis, pagal poreikį įvairių šaudyti bei ugniai išgauti skirtų reikmenų.

Jei B. Radvila dėl ligos ar kitos priežasties negalėtų dalyvauti apguloje, jis prašo paskirti vadovauti generolą majorą, kuriam turi būti priskirtas adjutantas, taip pat, kad artilerijai, kaip išmanantis, vadovautų ponas Jaspersas ir kad valdovas paskirtų komisarą kareiviams skirtų pinigų ir maisto tvarkyti, nes kunigaikštis jų liesti nenori. Tačiau kad jie jokių išlaidų ir paskirstymų be jo žinios nedarytų. Kadangi valdovas nori įsakyti tuoj pat pradėti vaduoti Kauną, reikia, kad patrankos, amunicija ir šaunamieji reikmenys nedelsiant vandeniu vytinėmis būtų gabenami prie miesto.

Valdovas, atsižvelgdamas į B. Radvilos pageidavimus, pašauktiniams prie Kauno vadovauti paskyrė prancūzą generolą majorą De la Guttier'ą, o artilerijai – plk. Jaspersą, taip pat pageidaujamas pajėgas. Jas sutelkus prie Kauno, matyt, maskvėnų įgula galiausiai ir buvo priversta pasiduoti.

1662 m. Abiejų Tautų Respublikos Seimo Konstitucijoje konstatuojama, kad <...> mūsų miestas Kaunas visiškai sunaikintas, vos praėjusių metų gale atsiųstųjų pas mus su kariuomene dauggalių komisarių LDK Kanclerio Kristupo Paco ir kilmingojo LDK Raikytojo Kristupo Sapiegos iš priešų rankų laimingai atsiimtas. Todėl, turėdami galvoje didelius sugriovimus ir nuskurdimą miestiečių, kurie, ištikimai Respubliką palaikydami, prieš valdžioje nenorėjo gyventi <...>, todėl kauniečiams atleidžiama ir suteikiama visokių mokesčių lengvatų.

Kartauna. XVII a.

Sugrįžus iš Gruzijos

Kar. Martynas VILIMAS

Birželio 25–29 dienomis viešėjau Gruzijoje. Kelionės tikslas – dalyvauti Gruzijos nacionalinės televizijos žaidime „Etaloni“. Tai šioje šalyje labai populiarius žinių žaidimas, kuriame pirmąkart dalyvavo studentai iš dvylikos šalių (Lietuvos, Estijos, Latvijos, Didžiosios Britanijos, Rumunijos, Mauricijaus, Rusijos, Armėnijos, Azerbaidžano, Turkijos, Graikijos ir, žinoma,

Gruzijos). Projektą rėmė pats šalies prezidentas ir vyriausybės institucijos, taip pat įvairios verslo bendrovės. Žaidimas vyko dviem etapais, pirmajame iš dvidešimties dalyvių buvo atrinkta 10, kurie pateko į antrąjį. Antrajame etape studentai kovojo dėl pagrindinio prizo – 1000 eurų stipendijos vieniems metams. Mano laimėjimai gana geri: pirmajame etape surinkau daugiausiai taškų iš dvidešimties dalyvių ir pasiekiau žaidimo taškų rekordą, tačiau antroje dalyje taip gerai nebesisekė, likau tik šeštas, nugalėjo Estijos atstovas.

Išvyka neapsiribojo vien tik žaidimu. Net trys dienos buvo skirtos ekskursijoms, pramogoms ir Gruzijos kultūrai pažinti. Man asmeniškai labai patiko gruzinų virtuvė ir valgymo tradicijos. Pietūs trukdavo 3–4 valandas, tačiau šis laikas neprailgdavo. Stalai nukrauti daugybe patiekalų, pradedant užkandžiais ir baigiant keturiais ar penkiais karštaisiais

patiekalais, kuriuos sudarė mums gerai žinomi šašlykai (*cvadi*), dideli koldūnai (*khinkali*), kebabai, duona, kepta su sūriu (*chačiapuri*), ir kepti grybai (*kama*). Kaip žinome, Gruzija – vyno kraštas, todėl nenuostabu, kad pietų metu buvo geriamas vynu, kuris čia pilamas į ąsočius. Stalo tradicijos reikalauja, kad vyresnysis sakytų tostus, o juos sako tikrai dažnai ir kiekvieną jų užgeria sklidina stikline vynu... Tokie pasisėdėjimai buvo tikrai linksmi.

Šalis labai sužavėjo savo gamtos grožiu, žmonių draugiškumu ir svetingumu. Gruzijoje susipina Vakarų ir Rytų tradicijos – puikiai dera stikliniai dangoraižiai, rytietiškos pirtys ir mečetės. Norinčiuosius aplankyti šį kraštą tikrai sužavės senovinės pilys ir bažnyčios, gamta ir žmonių svetingumas.

Gruzijos nacionalinės televizijos žaidimo „Etaloni“ dalyvis kariūnas Martynas Vilimas (dešinėje)

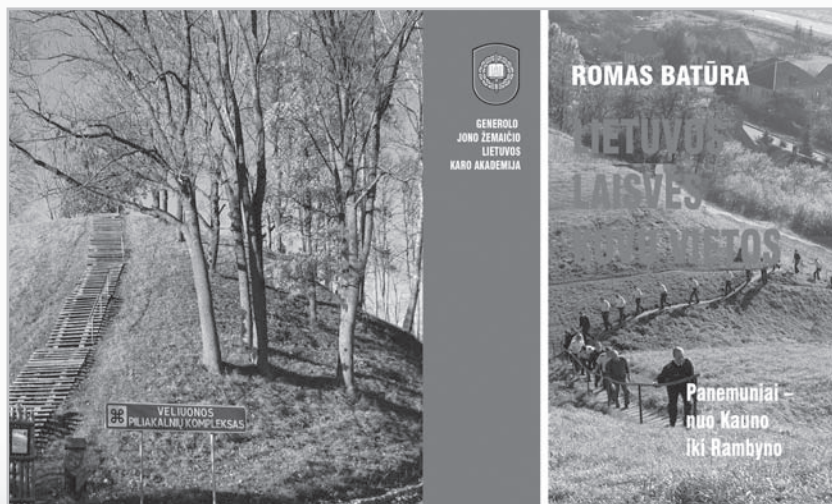
Žemutinių panemunių regiono reikšmė pilietiniam patriotiniam ugdymui

2008 m. gegužės mėnesį pasirodė Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Mokslo centro vyr. mokslo darbuotojo, žymaus istoriko doc. Romo Batūros parengta knyga „Lietuvos laisvės kovų vietos: Panemuniai – nuo Kauno iki Rambyno“. Tai pirmasis iš 10-ies regioninius pažintinius maršrutus nušviečiančių leidinių. Knygos elektroninę versiją galima rasti Karo akademijos internetiniame tinklalapyje – www.lka.lt.

Šio leidinio įvade autorius pateikia trumpą pirmojo maršruto apžvalgą.

„Kariūno“ informacija

Nuo 2007 m. Karo akademijoje įgyvendinama Karininko ugdymo programa. Siekiama, kad būsimasis karininkas gerai pažintų savo Tėvynę ir visų epochų Lietuvos laisvės kovų istorines memorialines vietas. Šiuose leidiniuose svarbi vieta tenka Aukštaitijos, Žemaitijos, Dzūkijos, Sūduvos regionams, žemutinio ir aukštutinio panemunio vietovėms, sostinės Vilniaus ir jo apylinkių praeities heroikai. Ateityje siekiama

Jurbarko piliakalnis.
Z. Baubonio nuotrauka iš leidinio
„Lietuvos piliakalniai“

Kariūnai prie Kauno pilies

Prie gen. Jono Žemaičio-Vytauto vadavietės Šimkaičių miške

Prie Lietuvos valdovo Gedimino paminklo Veliuonos piliakalnyje

aplankyti kaimyninėse Latvijos ir Lenkijos valstybėse žymių mūšių (Durbės, Žalgirio ir kt.) baltistinio-lituanistinio paveldo vietas.

Pirmasis šios serijos „Lietuvos laisvės kovų vietos“ leidinys skirtas žemutiniam panemuniui, kuris yra vienas pačių svarbiausių ruožų tūkstantmetėje mūsų krašto, Lietuvos, jos Laisvės kovų istorijoje, 250 m. gynybinės kovos, ypač Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino, epochoje ir vėliau. Vien 40 km ruožą tarp Mituvos žiočių (Jurbarko) ir Dubysos (Pieštės) Lietuva išlaikė šimtmetį, kol gynyba laikinai buvo priversta atsitraukti ryčiau. Tokios kovos įtampas kaip čia XIII–XIV a. Europoje nebuvo patirta nei prie Vyslos, nei prie Reino, nei prie Luaros Prancūzijoje. Svarbiausia buvo Kauno, Veliuonos, Pieštės, Kolainių ir Bisenės pilių gynyba. Čia, Panemunių regioninio parko teritorijoje prie Veliuonos, kuriamas 250 m. Lietuvos laisvės kovų, Nemuno ruožo gynybos ir Gedimino atminimo memorialas. Panemuniai mena 1863 m. sukilimo prieš Rusijos okupaciją Lietuvoje vado Antano Mackevičiaus tragišką likimą.

Antinacinės ir antisovietinės kovos dėl laisvės laikotarpiu šiame regione veikė ir žuvo žymūs partizanai Jonas Žemaitis-Vytautas, Kazys Veverskis, Petras Paulaitis, Marija Žiliūtė ir kiti. Čia vaizdinga Nemuno pakrančių gamta, didinga istorija, jos memorialinis palikimas. Visa tai pamatęs ir pajutęs, imi geriau suvokti, kas yra Tėvynė, garbė ir pareiga. Tai svarbu pilietiškai patriotiškai ugdant visuomenę, jaunimą, kariūnus.

Doc. Romas BATŪRA

Atlanto nugalėtojui Feliksui Vaitkui – 100

Eglė TRATAITĖ

2008 m. balandžio 3 d. Karo akademijoje buvo atidaryta Jono Čepo fotografijų paroda F. Vaitkaus 100-osioms gimimo metinėms paminėti, parodytas Stasio Dargio sukurtas filmas „Atlanto nugalėtojui F. Vaitkui – 100“.

Feliksas Vaitkus gimė 1907 m. birželio 20 d. Čikagoje. Mokėsi Čikagos universitete, Kalifornijos aviacijos mokykloje, kur baigė aviacijos kursus. Čikagos universitete baigė filosofijos ba-

kalauro studijas, taip pat studijavo technologijos institute, kur įgijo lėktuvų konstravimo inžinieriaus diplomą. Buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo III laipsnio ordinu.

Po 1933 m. Dariaus ir Girėno skrydžio Amerikos lietuviai norėjo pakartoti jų žygdarbį, tad buvo įkurta Amerikos lietuvių transatlantinio skridimo sąjunga (ALTASS), kuri su Feliksu Vaitkumi pasirašė sutartį dėl

Lietuvos aviacijos muziejaus darbuotojas Jonas Čepas

Fotografijų paroda F. Vaitkaus 100-osioms gimimo metinėms paminėti

skrydžio. Jį buvo planuojama atlikti 1934 metais, tačiau užtruko lėktuvo parengimo darbai, tad viskas buvo atidėta iki kitų metų rudens. Feliksas Vaitkus 1935 m. rugsėjo 21 d. 6 val. 45 min., sulaukęs palankesnių oro sąlygų, iš Niujorko *Floyd Bennet Field* oro uosto lėktuvu „Lituanika II“ pakilo skristi per Atlantą į Lietuvos laikinąją sostinę Kauną. Netrukus lėktuvas virš Atlanto pateko į ištisinę debesų zoną. „Pilotas net 17,5 valandos skrido tik pagal prietaisus, kai kur per lietuį ir krintant šlapdribei. Vengdamas apledėjimo ne kartą keitė aukštį, o tai taip pat apsunkino skrydį, greičiau buvo deginami degalai. Išniręs iš de-

Priverstinis F. Vaitkaus nusileidimas Airijoje

Kariūnų psichofizinis rengimas

Kar. Irina LYSIONOK

besų F. Vaitkus pamatė Airijos krantus. Tuomet pastebėjo, kad sutriko benzino siurblio darbas, ir suprato, kad likusių degalų iki Kauno neužteks. Ballinrobo rajone nusižiūrėjęs ganyklą F. Vaitkus nusprendė tūpti. Jis ketino aikštelėje pertvarkyti siurblių ir, išsipylęs degalų, orui pagerėjus tęsti kelionę. Tačiau leidžiantis vėjo gūsis bloškė lėktuvą į šoną. Dešinysis sparnas užkabino žemę, ir lėktuvą ėmė sukuti. Nuo smūgio nulūžo sparno galas, buvo palaužta važiuoklė ir propeleris. Per 21 valandą 30 minučių Feliksas Vaitkus nuskrido 5100 kilometrų. Iki tol skrisdami po vieną Atlantą buvo įveikę tik penki lakūnai.

Lietuvos aeroklubas iš Airijos gavo telegramą: „Gailiuosi šiandien sugadinti tamstų ūpą, bet turėjau priverstinai nutūpti Ballinrobe, Airijoje, ir apgadinau „Lituaniką antrąją“. Aš buvau tiek laimingas, kad nebuvau sužeistas. Linkėjimų. Feliksas Vaitkus.“

O pačios „Lituanikos II“ likimas tragiškas. Atgabentas į Kauną lėktuvas buvo suremontuotas Lietuvos karo aviacijos dirbtuvėse ir skraidė iki 1940 m. birželio 15 dienos, kai visi aerodromai buvo okupuoti lėktuvų su raudonomis penkiakampėmis žvaigždėmis. Tų pačių metų rudenį iš Zoknių aerodromo Šiauliuose „Lituanika II“ buvo išvežta į Šilėnų poligoną, kur „raudoniesiems Stalino sakalams“ buvo bombardavimo taikiny.

Turbūt daugeliui žinoma, kad į Karo akademijos kariūnų studijų programą įtrauktas ir lyderio ugdymo kursas, kurį sudaro teorinės paskaitos, seminarai, susitikimai su kariuomenės atstovais. Be to, yra ir praktinių užsiėmimų, kurie man asmeniškai įdomiausi. Tai psichofizinio lavinimo pratybos, kurias sporto komplekse mums veda kpt. Ronaldas Endrijaitis ir fizinio rengimo dėstytojas Valerijus Kušelevičius. Ypač įsiminė paskutinės. Jų metu turėjome vaikščioti per stiklus ir vinis.

Per pratybas susirinkome Akademijos sporto komplekse ir su dėstytoju V. Kišelevičiumi aptarėme paskaitos temą ir tikslą. Pokalbio metu mums buvo paaiškinta, kam viso to reikia, pabrėžta, kad žmogui svarbios ne tik teorinės žinios, bet ir praktika, ypač įgyta nauja patirtis. Kiekvienam kariūnui svarbu išmokti valdyti savo kūną, įveikti save.

Po trumpo aptarimo dėstytojas sudaužė stiklinį butelį, o šukes pabėrė ant lentos. Sunku buvo susikaupti ir atitinkamai nusiteikti matant šią stiklo krūvą, tačiau mums buvo paaiškinta, kaip reikia lipti, patogiau pasidėti koją, kaip taisyklingai kvėpuoti, atsipalaiduoti. Po to stebėjome, kaip dėstytojas pats atsistojo ant šukių ir pademonstravo, kaip taisyklingai atlikti pratimą. Tada pajudėjome ir mes, kariūnai.

Pratybų metu buvo įdomu stebėti draugų veidus, jų įtampą, emocijas, nes kiekvienas į skausmą reagavo skirtingai. Pagaliau atėjo ir mano eilė. Atlikau kvėpavimo pratimus ir atsistoju ant šukių: jutau, kaip kojos spaudžia stiklą, šukės smigo ir dūrė į padus, todėl nulipus keista buvo matyti sveikas kojas. Visi šį išbandymą įveikę susėdome ir aptarėme pratimo naują, savo pojūčius ir mintis.

Pavaikščiojusi stiklais jaučiausi tarsi būčiau peržengusi kažkokį vidinį barjerą, įveikusi save, nes iš pat pradžių nesitikėjau, kad pereisiu, nesusižeisiu, tačiau patyrusio dėstytojo dėka viskas vyko sklandžiai ir niekas nenukentėjo. Pratybos visiems labai patiko, todėl dėstytojo iniciatyva kitos paskaitos metu gavome dar vieną užduotį, šįkart sudėtingesnę – pereiti per vinis.

Mums buvo paaiškinta, kad vinys – tai visai kita stichija, nes ant stiklų koją galėjai bent truputį pakreipti, padėti taip, kad būtų patogiau, o ant vinių lipi, kaip išeina. Pratybų eiga buvo ta pati: pokalbis, diskusija, veiksmas, aptarimas. Daugiau kaip tūkstantis statybinių vinių buvo sukaltos į lentą. Mūsų užduotis buvo ant jų atsistoti ir pastovėti, vėliau norintys galėjo atsigulti ir visa nugara. Anksčiau, stebėdama įvairius televizijos šou, kritiškai vertindavau tokio tipo pasirodymus, nelabai ir įtikinama buvo, kad viskas ten tikra. Bet visai kas kita, kai tai patiri pats: atsistojus aštrus skausmas tiesiog sukausto kojas, nesinori net pajudėti, padai dega nuo vinių dūrių. Nulipus dar ilgai juntamas skausmas. Net stipriausių vaikinių veiduose buvo matyti įtampa – čia visi prieš skausmą buvo lygūs, ir tik nuo mūsų priklausė, ar sugebėsime jį valdyti.

Tokia nauja patirtis, mano manymu, labai reikalinga, nes įdomu išbandyti save, sustiprinti pasitikėjimą savo jėgomis, juk ne kiekvieną dieną patiri tokius ekstremalius pojūčius. Todėl tokio tipo pratybų norėtusi ir daugiau, ypač kai turime tikrai patyrusių ir profesionalius dėstytojus, kuriems padedant ir atitinkamai nuteikiant kur kas drąsiau atlikti skirtas užduotis.

Kiekvienas žmogus kartais

NIAT-NAM kovos stilius

Kariūnai Marius SIMONAVIČIUS, Mantas ŠVEDARAUSKAS

pasvarsto, kas būtų, jei jis galėtų padaryti kažką įsimintina, ypač, kad išsiskirtų iš kitų. Dar būdami vaikai, žiūrėdami Rytų kovinius filmus, daug kartų troškome atsidurti jų herojų vietoje ir sugebėti atlikti tai, ką ir jie. Tačiau tai būdavo tik svajonės, nes kai pamėgindavome pakartoti, padaryti kažką panašaus, visada patirdavome nesėkmę. Todėl jau nuo pat mažumės žinome, kas įmanoma, o kas – ne. Taip išsiugdomas baimės jausmas, kuris žmogų lydi iki pat mirties.

Birželio 6 d. Lietuvos karo akademijoje vyko NIAT-NAM dvikovų pristatymas. Iki šio stiliaus kovų propaguotojų pasirodymo nedaug kam teko girdėti apie šį kovos stilių.

Dvidešimt minučių visų žvilgsniai buvo prikaustyti nuostabaus pasirodymo. Skirtingo amžiaus žmonių grupės (nuo vaikų iki suaugusiųjų), taip pat ir merginos, rodė netikėčiau-

sus lankstumo, jėgos, greičio ir ištvermės pratimus. Kūlvirsčiai ore nuo paprastos „žvaigždutės“ iki akrobatinių triukų pribloškė ne tik savo tikslumu, bet ir įvairove. Kalbant apie lankstumą, tai šioje srityje nepralenkiamos buvo merginos. Buvo pademonstruota įvairiausių šio stiliaus kovos technikų, pavyzdžiui, „gyvatės“, „liūto“ ir kitų stilių, bei jų pritaikymo kovoje variantų.

Didžiausią įspūdį paliko renginio kulminacinė dalis – kai vienas vaikinai atsigulė ant šukių, ant jo uždėjo lentą, kurioje buvo sukaltos 1064 viny, o ant tų aštrių vinių dar užlipo mergina... Vaizdas ištis įspūdingas! Kaip paskui matėme, merginos pėdos liko visiškai sveikos, tačiau vaikino nugarą – šiek tiek sužalota, nes, kaip minėjau, jis gulėjo ant stiklo šukių ir laikė didelį svorį. Visų nuostabai, išvydome ir savo kovinės savignyos trenerio pasirodymą, kurio tikrai neįmanoma pamiršti.

Jis atsigulė ant tų pačių stiklo šukių, tačiau ant jo niekas neužlipo, bet buvo uždėti du betoniniai po 100 kilogramų sveriantys blokai. Neįtikėtina, kaip smogus galima šitie atlaikyti, turint omenyje ir tai, kad šie blokai buvo daužomi tiesiai jam ant krūtinės! Išlaisvintas iš sudaužytų blokų gnaužtų treneris atsistojo ir buvo sveikutėlis – nė viena stiklo šukė neišdrįso paliesti jo nugaros. Reginys tikrai nekasdienis. Šis pasirodymas susilaukė daugybės plojimų ir buvo pagrindinė vakaro diskusijų tema.

Žiūrovui vaikščiojimas sudaužytais stiklais arba gulėjimas ant lentoje sukaltų vinių – ištis intriguojantis vaizdas, tačiau dalyvauti pačiam, iš savo patirties galiu pasakyti, – jausmas neapsakomas. Visa tai ir aš išbandžiau per psichofizinio ugdymo paskaitas, kurias vedė tas pats treneris. Atliekant šį triuką visą kūną užlieja šiluma, o po jo, kai jau pastebi, kad esi visiškai sveikas, ir supranti, jog nebuvo ko bijoti, pajunti jėgų antplūdį, o pasitikėjimas savo jėgomis išauga keletą kartų. Ir aš, ir visi mano kurso draugai džiaugėmės suteikta proga išmėginti tai, kas galbūt pasitaiko tik kartą gyvenime. Taigi, jei žmogus kažko labai nori ir yra pasirengęs siekti tobulumo, viskas įmanoma.

„Kariūno“ P. S. Gaila, kad Fizinio rengimo sekcijos vadovai nesugebėjo į renginį pakviesti Akademijos fotografo.

Trys prieš tris

Kar. Ignas JACKŪNAS

Birželio 27 dieną Rukloje, Algirdo batalione, vyko Lietuvos kariuomenės krepšinio trijulių čempionatas. Jame turėjo dalyvauti dvi Karo akademijos komandos, tačiau dėl įtemptų mokslų negalėjo prisidėti trečio kurso kariūnai G. Metlovas ir A. Riška bei traumą patyręs, dabar jau leitenantas, E. Eidikis. Tad subūrę vieną komandą iš dviejų, išvykome atstovauti Karo akademijai mes, keturi kariūnai: Ignas Jackūnas, Aivaras Poška, Mindaugas Žilinskas ir Danas Janonis.

Nuvažiavus į Ruklą nustebino komandų gausa – iš viso dalyvavo 21 komanda. Tačiau žinojome, kad norint laimėti nereikia žiūrėti, su kuo žaidi. Pirmosiose rungtynėse susitikome su Kęstučio MPB kariais, kuriuos įveikėme tik po atkaklios kovos 15:14, vėliau – su KOP Aviacijos bazės komanda. Rungtynių kaina – pirmoji vieta grupėje ir kelialapis į kitą etapą.

Nors jau buvome susitikę LKA vykusiame kariuomenės čempionate ir patyrę pralaimėjimą, nesiruošėme nusileisti labiau patyrusiems ir favoritais laikomiems aviatoriams. Nuo pat pirmųjų rungtynių minučių aikštelėje vyko atkakli kova ir nė vienai komandai nepavyko įgyti didesnio pranašumo. Tad ir praėjus pagrindiniam rungtynių laikui rezultatas buvo lygus. Nu-

galėtoją išsiaiškinti padėjo metimai nuo baudos linijos. Kar. M. Žilinsko dėka minimalia persvara 11:10 įveikėme varžovus ir užėmė pirmąją vietą grupėje patekome į tolesnį varžybų etapą, kuriame mūsų jau laukė Jėgerių bataliono kariai. Tačiau kaip pasirodė, vėliau jėgeriams pritrūko jėgų, ir Akademijos atstovai šventė lengvą pergalę, laimėję rezultatu 11:3. Ją vainikavo po tarnybos į varžybas atvykusio ir visą parą nemiegojusio kariūno Aivaro Poškos „dėjimas“ iš viršaus. Ši pergalė mums garantavo kelialapį į pusfinalį ir mažiausiai ketvirtąją vietą čempionate. Tačiau galbūt dėl to, kad komanda nebuvo susižaidusi, ar dėl pernešyto įtempto varžybų tvarkaraščio (teko žaisti trejas rungtynes iš eilės) pergalių pasiekti nepavyko. Pusfinalyje nusileidome KASP 2-ajai rinktinei, o kovoje dėl trečiosios vietos – KASP 1-ajai rinktinei. Finale susitiko KASP 2-oji rinktinė ir ne tik Lietuvos, bet ir Baltijos krepšinio trijulių (3 x 3) čempionų vardus gynę Dragūnų bataliono kariai. Po itin atkaklios kovos ir neįtikėtinos tritaškių serijos pergalę šventė kariai iš pajūrio. Po varžybų bendrai nusprendėme, kad iškeltus tikslus pasiekėme ir ketvirtoji vieta iš 21 yra tikrai geras rezultatas, o jei būtų dalyvavę ir kiti kariūnai, galbūt būtume patenkę ir į prizininkų gretas.

Balandžio 18 d. Karo akademijoje vyko kariūnų svarsčių kilnojimo varžybos. Pirmąją vietą užėmė 1-oji kuopa. Geriausiai pasirodė kariūnai Donatas Razmolovas, Vidmantas Šaučūnas, Mantas Švedaruskas ir Laimonas Skrebė.

Balandžio 30 d. Klaipėdos universitete, Lietuvos aukštųjų mokyklų svarsčių kilnojimo čempionate, LKA iškovojo antrąją komandinę vietą. Pirmąsias vietas užėmė kariūnai Vidmantas Šaučūnas ir Česlovas Bogdanas, antrąsias – Donatas Razmolovas ir Mantas Švedaruskas, trečiąsias – Algirdas Navasaitis ir Marius Pauliukevičius.

Gegužės 6 d. LKA štangos spaudimo žaidynėse pirmąją vietą iškovojo 4-oji kuopa, antrąją – 1-oji kuopa, trečiąją – 3-ioji kuopa. Asmeninėse varžybose pirmąsias vietas užėmė Artūras Kucharevas, Marius Simonavičius, Tomas Miselis, Giedrius Gelčys ir Raimondas Kazakevičius.

Gegužės 11 d. Kaune, Lietuvos studentų sporto šventėje „Sportas visiems“, pirmąją vietą viena ranka svarsčio (24 kg) rovimu varžybose iškovojo Mantas Švedaruskas, iškėlęs svarstį 84 kartus.

Tą pačią dieną Joniškėje, Lietuvos jaunimo jėgos trikovės čempionate, LKA komanda užėmė trečiąją vietą. Asmeninėse varžybose pirmąją vietą pelnė Vidas Banuškevičius, ketvirtąsias vietas – Marius Simonavičius, Arminas Balanaitis ir Evaldas Zdancevičius.

Gegužės 18 d. Šiauliuose vykusiose tarptautinėse varžybose „Saulės miestas 2008“, jėgos trikovės rungtyje, nugalėjo vyr. ltn. Benjaminas Žukovas ir Vytautas Navickas (VGTU), antrąją vietą iškovojo Vidas Banuškevičius.

Parengė kpt. Ronaldas ENDRIJAITIS

kpt. Vytis Andreika už iniciatyvą, asmeninį indėlį ir nuoseklumą informuojant visuomenę apie Lietuvos karių dalyvavimą tarptautinėje operacijoje Irake, Spaudos atgavimo, knygos ir kalbos dienos proga – Lietuvos kariuomenės vado padėka.

■ PASKIRTA

2008-04-07 *mjr. Girius Stalioraitis* paskirtas į LKA Atrankos centro viršininko pareigas.

2008-04-07 *mjr. Andrius Januškevičius* paskirtas į LKA Bazinių karininkų kursų Taktikos ir ginkluotės sekcijos vyriausiojo instruktoriaus pareigas.

2008-04-08 *vyr. ltn. Raimondas Grinas* paskirtas į LKA Bazinių karininkų kursų Kovinės paramos ir aprūpinimo sekcijos vyresniojo instruktoriaus pareigas.

2008-05-06 *kpt. Ričardas Andrulis* paskirtas į LKA Bazinių karininkų kursų Taktikos ir ginkluotės sekcijos viršininko pareigas.

2008-05-31 *mjr. Birutė Krasavinienė* paskirta į LKA S-5 skyriaus viršininko pareigas.

2008-05-22 *kpt. Darius Meilūnas* paskirtas į LKA Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų Instruktorių grupės vyriausiojo instruktoriaus pareigas.

2008-06-13 *kpt. Arūnas Gaidelis* paskirtas į S-5 skyriaus tarptautinio bendradarbiavimo karininko pareigas.

2008-06-25 *kpt. Gintaras Hofmanas* paskirtas į LKA Bazinių karininkų kursų Taktikos ir ginkluotės sekcijos vyriausiojo instruktoriaus pareigas.

2008-06-16 *kpt. Tatjana Avdej* paskirta į LKA Oro pajėgų štabo karininkų kursų vyriausiojo instruktoriaus pareigas.

2008-06-25 *kpt. Tomas Eismontas* paskirtas į LKA Bazinių karininkų kursų Taktikos ir ginkluotės sekcijos vyresniojo instruktoriaus pareigas.

■ SUTEIKTAS AUKŠTESNIS KARINIS LAIPSNIS

kpt. Remigijui Butkevičiui – majoro
vyr. ltn. Arūnui Mikoniui – kapitono

■ NAUJI AKADEMIJOS DARBUOTOJŲ LEIDINIAI

Arvydas Pociūnas. *Kauno tvirtovės gynyba 1915 metais*. Istorinė mokslinė studija. V., 186 p.

Juozas Baublys, Pranas Jankauskas, Linas Andronis Markevičius, Alfonsas Morkvėnas. *Izoliacija ir viršįtampiai*. Vadovėlis. Parengė Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija ir Kauno technologijos universitetas. Kaunas: Technologija, 2008, 388 p.

Romas Batūra. *Lietuvos laisvės kovų vietos: Panemuniai – nuo Kau- no iki Rambyno*. Pilietinio patriotinio ugdymo medžiaga. I knyga. V., 2008, 74 p.

Gintautas Surgailis. *Valstybės sienos apsauga 1990–1994 metais*. Monografija. V., 2008, 247 p.

KRONIKA

Balandžio 3 d. Karo akademijoje buvo atidaryta Jono Čepo fotografijų paroda Felikso Vaitkaus 100-osioms gimimo metinėms paminėti, parodytas Stasio Dargio sukurtas filmas „Atlanto nugalėtojai F. Vaitkui – 100“.

Balandžio 14–19 d. antrą kartą surengta konferencija „Lietuvos jaunimo pilietinio ugdymo problemos“.

Balandžio 29 d. vyko bakalauro diplomų teikimo ceremonija.

Balandžio 30 d. Akademijos atstovai dalyvavo VI tarptautinėje krikščioniškojoje jaunųjų karininkų ir kariūnų konferencijoje Trakų rajone.

Gegužės 6 d. baigėsi būtinųjų karinių žinių įgijimo kursai valstybės tarnautojams.

Gegužės 12–23 d. Akademijoje vyko tarptautiniai saugumo studijų kursai.

Gegužės 17 d. Akademijos atstovai dalyvavo sporto šventėje „Neries regata“. Komandinio laivų plaukimo kategorijoje kariūnų komanda iškojo pirmąją vietą.

Gegužės 30 d. baigėsi vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursai.

Birželio 2–8 d. Akademijoje lankėsi Baltarusijos dėstytojų delegacija.

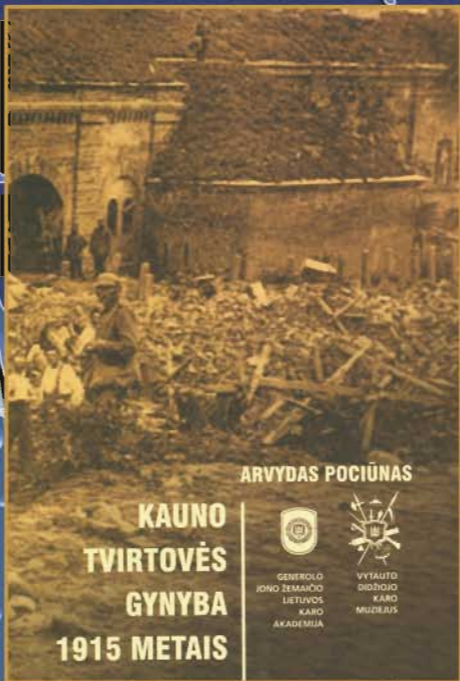
Birželio 2–11 d. Centriniam poligone Pabradėje vyko IV kurso baigiamasis Būrio vado kovos kursas.

Birželio 14 d. II kurso kariūnai lankėsi Žemaitijoje, Lietuvos laisvės kovų vietose.

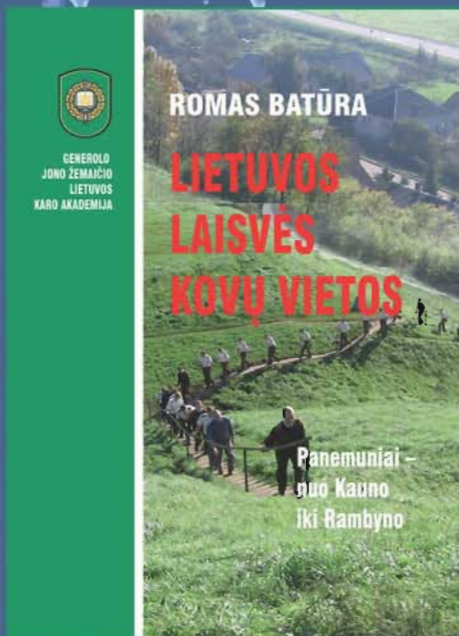
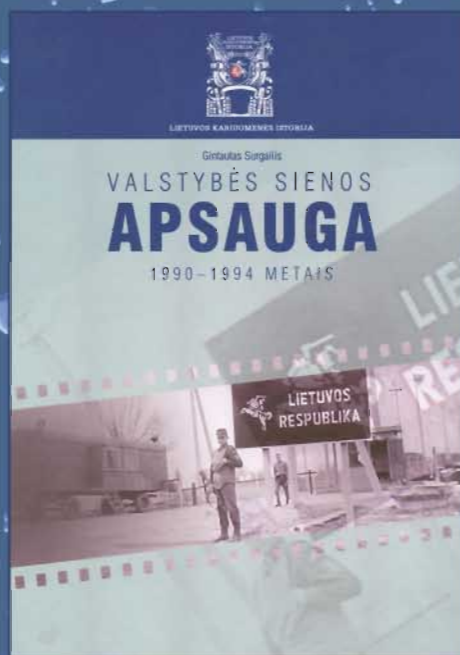
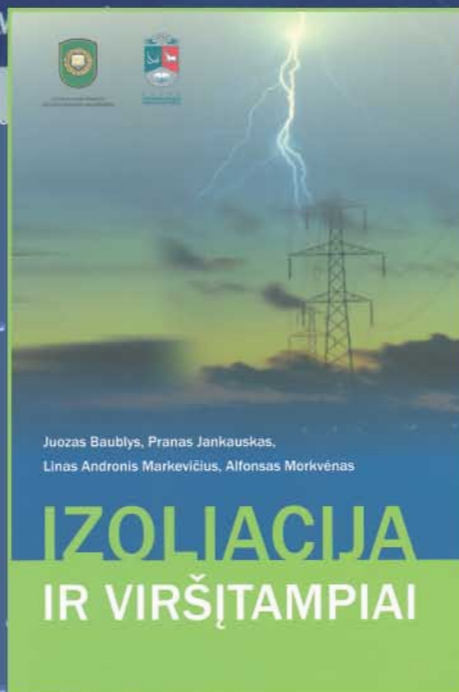
Birželio 17–20 d. Akademijoje lankėsi Turkijos policijos akademijos dėstytojai.

Birželio 20 d. baigėsi parengiamieji kursai kandidatams mokytis Baltijos gynybos koledže.

Birželio 30 d. Simono Daukanto aikštėje Vilniuje vyko pirmojo karininko laipsnio suteikimo Karo akademijos XV laidos absolventams ceremonija. Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus pirmąjį karininko – leitenanto – laipsnį šiais metais suteikė 36 mokslus baigusiems kariūnams. Akademijos ramovėje buvo įteikti aukštojo mokslo diplomai ir motorizuotųjų pėstininkų būrio vado kvalifikaciniai pažymėjimai.

KARIUM

Nauji leidiniai

